

Bruselj, 14.6.2018
COM(2018) 465 final

2018/0247 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III)

{SEC(2018) 310 final} - {SWD(2018) 337 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi in cilji

Ta predlog bi bilo treba obravnavati kot del večletnega finančnega okvira, ki je opisan v sporočilu Evropske komisije z naslovom „Sodoben proračun za Unijo, ki varuje, opolnomoča in ščiti – Večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027“¹. V navedenem sporočilu so določene glavne prioritete in skupni proračunski okvir za programe EU za zunanje delovanje v okviru razdelka „sosedstvo in svet“. Med zadevnimi programi je tudi instrument za predpristopno pomoč (v nadaljnjem besedilu: instrument IPA III).

V tem predlogu je za datum začetka uporabe instrumenta IPA III določen 1. januar 2021. Pripravljen je za Evropsko unijo s 27 državami članicami, kar je v skladu z uradnim obvestilom na podlagi člena 50 Pogodbe o Evropski uniji o nameri Združenega kraljestva, da izstopi iz Evropske unije in Euratoma. Evropski svet je obvestilo prejel 29. marca 2017.

Člen 49 Pogodbe o Evropski uniji določa, da lahko za članstvo v Uniji zaprosi vsaka evropska država, ki podpira vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, ter si prizadeva za njihovo spodbujanje. Evropska država, ki je zaprosila za pristop k Uniji, lahko postane članica samo, ko je potrjeno, da izpolnjuje merila za članstvo, ki jih je določil Evropski svet v Københavnu junija 1993 (v nadaljnjem besedilu: københavnska merila), ter pod pogojem, da ima Unija zmogljivost za vključitev nove članice.

Københavnska merila se nanašajo na:

- stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, človekove pravice ter spoštovanje in zaščito manjšin;
- obstoj delujočega tržnega gospodarstva ter sposobnost obvladovanja pritiskov konkurence in tržnih sil v Uniji ter
- zmožnost prevzema ne le pravic, ampak tudi obveznosti iz Pogodb, vključno z zavezanostjo ciljem politične, ekonomske in monetarne unije.

Širitveni proces temelji na uveljavljenih merilih ter poštenih in strogih pogojih. Vsaka kandidatka ali potencialna kandidatka je ocenjena glede na njene lastne dosežke. Cilj ocenjevanja doseženega napredka in ugotavljanja pomanjkljivosti je kandidatkam in potencialnim kandidatkam zagotoviti spodbude in smernice za nadaljnje prizadevanje pri sprejemanju potrebnih daljnosežnih reform. Da bi se uresničila možnost širitve, je še naprej bistvena trdna zaveza pristopu, v skladu s katerim se najprej obravnavajo temeljne prvine². S širitvenim procesom se utrjujejo mir, demokracija in stabilnost v Evropi ter izboljšuje položaj Unije pri odzivanju na svetovne izzive. Preobrazbena moč širitvenega procesa vodi k daljnosežnim političnim in gospodarskim reformam v partnericah širitve, kar koristi tudi Uniji

¹ COM(2018) 321 final, na voljo na spletnem naslovu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1528787510339&uri=CELEX:52018DC0321>.

² Pristop, v skladu s katerim se najprej obravnavajo temeljne prvine, povezuje pravno državo in temeljne pravice z dvema drugima ključnima področjema v pristopnem procesu: z ekonomskim upravljanjem (okrepljen poudarek na gospodarskem razvoju in večji konkurenčnosti) ter s krepitvijo demokratičnih institucij in reformo javne uprave. Vsaka od navedenih treh temeljnih prvin je odločilnega pomena za reformne procese v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah ter obravnava ključne pomisleke državljanov.

kot celoti. Napredek v pristopnem procesu je odvisen od spoštovanja vrednot Unije v vsaki posamezni prosilki in od njene zmožnosti, da izvede potrebne reforme za uskladitev svojih političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih in gospodarskih sistemov s pravili, standardi, politikami in praksami v Uniji.

Evropska komisija je novembra 2015 določila srednjeročno strategijo za širitveno politiko Unije³, ki je še vedno veljavna. Sedanja širitvena agenda zajema partnerice z Zahodnega Balkana in Turčijo. Pristopna pogajanja so se začela s kandidatkami Turčijo (2005), Črno goro (2012) in Srbijo (2014). Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija je kandidatka od leta 2005, Albanija pa je status kandidatke pridobila leta 2014. Bosna in Hercegovina (vlogo za članstvo v EU je vložila februarja 2016) ter Kosovo* (s katerim je stabilizacijsko-pridružitveni sporazum začel veljati aprila 2016) sta potencialni kandidatki. Evropska komisija je 17. aprila 2018 glede na doseženi napredek nekdanje jugoslovanske republike Makedonije in Albanije Svetu priporočila začetek pristopnih pogajanj s tema državama. S temi pogajanj bi se ohranil in še poglobil trenutni zagon reform.

Evropska komisija je v svojem nedavnem sporočilu z naslovom „Verodostojna širitvena perspektiva in okrepljeno sodelovanje Unije z Zahodnim Balkanom“⁴ ponovno potrdila trdno, na dosežkih temelječo možnost članstva v Uniji za Zahodni Balkan. To je močna spodbuda za celoten Zahodni Balkan in znak zavezanosti Unije k njegovi evropski prihodnosti.

Komisija vseskozi ohranja odprt in konstruktiven dialog s Turčijo ter izkoristi vsako priložnost, da poudari, da bi morala Turčija svojo deklarirano zavezanost pristopu k EU podkrepiti z ustreznimi ukrepi in reformami. Prav tako si Komisija želi še naprej sodelovati s Turčijo na številnih ključnih področjih skupnih interesov, med katerimi so trgovinski in gospodarski odnosi, energija, promet, migracije in azil, zunanja politika, varnost in boj proti terorizmu.

Ta predlog uredbe so vodili trije ključni elementi, ki so opisani v nadaljevanju.

- Instrument IPA III bi moral imeti v obdobju 2021–2027 jasno mesto v novi strategiji za Zahodni Balkan in odražati razvoj odnosov s Turčijo. Instrument odraža cilje te nove strategije, da bi se:
 - čim bolj povečal učinek vodilnih pobud iz strategije;
 - podprl proces preobrazbe na Zahodnem Balkanu v naslednjem obdobju;
 - izvedli programi trdnih gospodarskih reform ter
 - obnovila osredotočenost na reforme, ki so potrebne za prihodnje članstvo.
- V strategiji za Zahodni Balkan je vsaj za nekatere kandidatke naveden potencialen datum pristopa, ki pa bo veljal zgolj in samo, če bodo zadevne kandidatke izpolnjevale vse pogoje. Za te kandidatke morajo biti na voljo finančna sredstva, da bi se podprle priprave in naložbe, ki jih morajo izvesti v letih pred pristopom. To vključuje zagotavljanje postopnega in nemotenega prehoda s predpristopnega statusa na status države članice. Prav tako morajo partnerice v ta namen razviti potrebne zmogljivosti za črpanje sredstev EU, zlasti za izvajanje kmetijske in kohezijske politike.

³ COM(2015) 611 final, na voljo na spletnem naslovu:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0611\(01\)&rid=1](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0611(01)&rid=1).

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSZN 1244 (1999) in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

⁴ COM(2018) 65 final, na voljo na spletnem naslovu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52018DC0065>.

- Izvajanje instrumenta IPA II je še vedno v teku in poskrbeti bi bilo treba za kontinuiteto.

Kar zadeva politične prioritete, bo instrument IPA III temeljil na ključnih prioritetah, ki so bile določene v zadevnih dokumentih o politiki širitve in strateških dokumentih. Te prioritete so pravna država, temeljne pravice in upravljanje; socialno-ekonomski razvoj; politike in pravni red Unije ter medosebni stiki in sprava, dobri sosedski odnosi in regionalno sodelovanje. Te prioritete so že bile vključene v instrument IPA II, novi predlog pa vidneje upošteva tudi druge ključne izzive, kot so migracije, varnost, varstvo okolja in podnebne spremembe.

• **Skladnost z veljavnimi predpisi**

Komisija istočasno s tem predlogom predlaga tudi obsežnejšo racionalizacijo instrumentov za zunanje financiranje. Vendar pa se cilji instrumenta za predpristopno pomoč še naprej precej razlikujejo od splošnih ciljev zunanjega delovanja Unije, saj je namen tega instrumenta partnerice pripraviti na prihodnje članstvo v Uniji in jih podpreti v pristopnem procesu. Zato je tudi v prihodnje nujno zagotoviti obstoj namenskega instrumenta za podpiranje politike širitve, hkrati pa je treba zagotoviti, da se bo dopolnjeval s splošnimi cilji zunanjega delovanja Unije ter zlasti s cilji instrumenta za sodelovanje ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI)⁵.

Ta predlog bo Uniji omogočil, da še naprej uresničuje cilje predpristopne pomoči. Tako kot pri sedanjih instrumentih za zunanje financiranje bi morala biti tudi uredba o instrumentu IPA III še naprej pooblastitvena uredba, ki določa cilje kandidatke v pripravah na pristop ter olajšuje ciljno usmerjanje pomoči glede na potrebe vsake posamezne kandidatke.

Kot je bilo poudarjeno v vmesnem pregledu instrumentov za zunanje delovanje⁶, je instrument IPA II uresničeval svoj namen in je veljal za relevantnega. Zato so predlagane le minimalne spremembe. Glavna sprememba se navezuje na prestrukturiranje ciljev v skladu s splošnim ciljem merjenja uspešnosti.

• **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Pri izvajanju te uredbe je treba zagotoviti skladnost z drugimi ustreznimi politikami in programi Unije.

S predlogom bo predpristopna pomoč tudi v prihodnje umeščena med ključne elemente politike za zunanje delovanje. Instrument IPA III bo še naprej zelo povezan z drugimi programi za zunanje delovanje.

S procesom širitve se notranje politike EU razširjajo na partnerice širitve. Ta proces med drugim prispeva k:

- širitvi notranjega trga, evropskega območja pravice in svobode ter vseevropskih energetske in prometne omrežij;
- ustvarjanju delovnih mest, razvoju znanj in spretnosti, izobraževanju in socialnemu vključevanju ter zmanjševanju revščine;
- varstvu okolja in zmanjšanju čezmejnega onesnaževanja;

⁵ C(2018) 460 final, Predlog uredbe o vzpostavitvi instrumenta za sodelovanje ter razvojno in mednarodno sodelovanje.

⁶ Vmesni pregled instrumentov za zunanje financiranje je na voljo na spletnem naslovu: https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-instrument-pre-accession-assistance-ipa-ii-draft-report_en.

- usklajevanju s skupno kmetijsko politiko in skupno ribiško politiko;
- prizadevanjem za diverzifikacijo virov energije in zagotavljanje energetske varnosti, vključno z razvojem energije iz obnovljivih virov in spodbujanjem energijske učinkovitosti ter preходом na krožno gospodarstvo, ter prizadevanjem za izboljšanje prožnosti ob naravnih nesrečah, preprečevanja tveganj in obvladovanja nesreč; ter
- prizadevanjem za doseg bolj integriranega in strateškega pristopa k pomorskim politikam, znanstveni odličnosti in digitalni agendi.

Poleg tega bodo partnerice širitve z usklajevanjem s podnebno politiko in podnebno zakonodajo Unije deležne precejšnjih koristi, kot sta nizkoogljični razvoj in ustvarjanje bolj zelenih delovnih mest v regiji, ki je zelo ranljiva za vplive podnebnih sprememb.

Komisija je s predlogom za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 določila ambicioznejši cilj za vključevanje podnebnega vidika v vse programe EU, saj naj bi bilo 25 % odhodkov EU namenjeno podpori za doseganje podnebnih ciljev. Prispevek instrumenta IPA III k doseganju tega splošnega cilja se bo spremljal s sistemom podnebnih označevalcev EU na ustrezni ravni razčlenitve, vključno z uporabo natančnejših metodologij, kadar so te na voljo. Komisija bo zadevne informacije še naprej letno predstavljala v obliki odobritev za prevzem obveznosti v okviru predloga letnega proračuna.

Da bi se izkoristil celoten potencial programa za podpiranje podnebnih ciljev, si bo Komisija prizadevala opredeliti ustrezne ukrepe v celotnem postopku priprave, izvajanja, pregleda in ocenjevanja programa.

Program si bo zato prizadeval za dopolnjevanje z različnimi drugimi programi Unije. Ti vključujejo:

- programe notranje politike (sinergije s politikami na področju varnosti, migracij, raziskav in inovacij, okolja in podnebnih ukrepov, poveztljivosti in energije) ter
- instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, ki določa sklop skupnih pravil za vse instrumente za zunanje financiranje in skupno naložbeno komponento ter poenostavlja prispevek instrumentov za zunanje financiranje v podporo zunanji razsežnosti programa Erasmus.

Upravičenke iz Priloge I bi morale biti še naprej upravičene do podpore iz tematskih programov instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, zlasti do podpore za človekove pravice.

Instrument IPA bi moral biti tudi del Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus, ki je opredeljen v uredbi o instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, ter prispevati k potrebam po oblikovanju rezervacij za jamstvo za zunanje delovanje, kar zadeva operacije v upravičenkah iz Priloge I. Jamstvo za zunanje delovanje, ki se financira na podlagi te uredbe in instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, zajema tudi oblikovanje rezervacij za makrofinančno pomoč, namenjeno obravnavi plačilnobilansnih kriz v upravičenkah iz Priloge I in v drugih relevantnih državah. Oblikovanje rezervacij za jamstvo za zunanje delovanje, namenjenih za makrofinančno pomoč, bi moralo odražati politične izzive in ekonomsko nestabilnost teh držav ter kot referenčno točko upoštevati letni obseg posojil, o katerem je bil dosežen dogovor pri vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020. Ta podpora, ki ne bo vključena v programe, bi morala dopolnjevati druge načine pomoči, določene v tej uredbi.

Unija s svojimi stabilizacijsko-pridružitvenimi in drugimi sporazumi z državami kandidatkami in potencialnimi kandidatkami partnerice širitve aktivno spodbuja k vzpostavitvi konkurenčnih ureditev.

Izboljšanje varnosti v Evropi je visoko na dnevnem redu Unije. Boljša strateška usmeritev predpristopne finančne pomoči bo partnerice širitve podprla pri preprečevanju in obravnavanju organiziranega kriminala in korupcije ter pri krepitvi njihovih zmogljivosti za kazenski pregon in za upravljanje migracij, vključno z upravljanjem meja.

Po zaslugi širitve ima Unija večji vpliv in močnejši glas na mednarodnih forumih. S pristopnim procesom Zahodnega Balkana in Turčije se še povečujeta interes in vpliv Unije na sredozemskem in črnemorskem območju ter v Podonavju.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Politika širitve temelji na členu 21 Pogodbe o Evropski uniji, ki navaja, da „Unijo pri njenem delovanju na mednarodni ravni vodijo načela, ki so bila podlaga njenega nastanka, razvoja in širitve in ki jih želi s svojim delovanjem tudi spodbujati v svetu: demokracija, pravna država, univerzalnost in nedeljivost človekovih pravic in temeljnih svoboščin, spoštovanje človekovega dostojanstva, enakost in solidarnost ter spoštovanje načel Ustanovne listine Združenih narodov in mednarodnega prava.“

Pravna podlaga za instrument za predpristopno pomoč je člen 212(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

• Subsidiarnost

Instrument za predpristopno pomoč je edini instrument, namenjen pripravi držav kandidat na članstvo v Uniji. Ta cilj je mogoče ustrezno doseči le na ravni Unije.

Dodana vrednost predpristopne pomoči temelji tudi na področju uporabe instrumentov, s katerimi se ta pomoč zagotavlja. Z intenzivno uporabo tesnega medinstitucionalnega sodelovanja in instrumenta TAIEK (instrument za tehnično pomoč in izmenjavo informacij) se strokovno znanje in izkušnje posameznih držav članic posredujejo upravičenkam IPA, da bi bili slednjim v pomoč pri obravnavanju njihovih specifičnih potreb. Konkreten rezultat tesnega medinstitucionalnega sodelovanja je vzpostavitev dolgoročnih odnosov z enakovredno institucijo v državi članici.

Instrument za predpristopno pomoč aktivno spodbuja teritorialno sodelovanje, na primer prek čezmejnih programov, programov transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja ter makroregionalnih strategij. Dodana vrednost je očitna; dokazujejo jo sprava in krepitev zaupanja na Zahodnem Balkanu, premagovanje geografskih in kulturnih ovir ter razvoj dobrih sosedskih odnosov. Vse to so še naprej ključni vidiki širitvenega procesa, ki jih obravnavajo izključno programi Unije in nobeni drugi donatorji.

• Sorazmernost

Predlagana uredba v skladu z načelom sorazmernosti ne presega okvirov, potrebnih za doseganje svojih ciljev.

3. REZULTATI RETROSPEKTIVNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

• Retrospektivne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje

Konec leta 2016 je bil izveden vmesni pregled instrumenta za predpristopno pomoč II (IPA II). Čeprav je bilo izvajanje še v začetni fazi, je bilo z zunanjo oceno ugotovljeno, da je instrument IPA II dosegel svoje cilje v smislu izpolnjevanja prioritet Unije in potreb upravičenk. V poročilu o oceni je bilo poudarjeno, da je instrument IPA II postal bolj strateški kot njegov predhodnik. V smislu prioritet se je vedno bolj osredotočal na:

- spodbujanje ključnih reform, tj. treh „temeljnih prvin“ širitvene strategije (pravna država in temeljne pravice, krepitev demokratičnih institucij in reforma javne uprave ter ekonomsko upravljanje), in
- rezultate reform, za vrednotenje katerih je bil uveden okvir uspešnosti.

Instrument IPA II je poleg tega pokazal, da se lahko prožno odziva na nastajajoče krize in izzive (kot so poplave, migracije in varnostna vprašanja).

Močneje je bil osredotočen na smotrnost in rezultate, vendar bi bilo še vedno mogoče izboljšati kakovost kazalnikov, razvoj okvirov spremljanja in ocenjevanja na lokalni ravni ter kakovost zbiranja podatkov v upravičenkah.

V poročilu je bilo poudarjeno tudi, da se instrument IPA II dobro dopolnjuje z ukrepi drugih instrumentov, zlasti z evropskim instrumentom za demokracijo in človekove pravice (EIDHR) ter instrumentom za prispevanje k stabilnosti in miru (IsCP). Vendar pa bi bilo treba izboljšati usklajevanje v fazi načrtovanja in tudi v fazi priprave programov.

Za obravnavanje ugotovitev vmesnega pregleda bi morala biti smotrnost umeščena v samo jedro instrumenta IPA III. Predlog naj bi z bolj strateško pripravo programov omogočil boljše usmerjanje celotnih dodeljenih sredstev, pri katerem se upoštevajo zaveze upravičenk in njihov napredek pri izvajanju reform. Omogočil bo tudi večjo prožnost pri odzivanju na porajajoče se izzive.

• Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi je potekalo v okviru širšega posvetovanja, katerega rezultati so bili upoštevani v vmesnem pregledu vseh instrumentov za zunanje delovanje. Z zainteresiranimi stranmi so bile izvedene tri vrste posvetovanj. Ocenjevalci so opravili okrog 1 000 strukturiranih ali polstrukturiranih razgovorov z uradniki EU ter predstavniki institucij EU, držav članic in partneric. Z udeleženci iz Evropskega parlamenta, delovnih skupin Sveta, odborov držav članic, organizacij civilne družbe in lokalnih organov je bilo izvedenih več tehničnih delavnic, na katerih so bili predstavljeni in obravnavani osnutki ocen. Odprto javno posvetovanje je potekalo v začetku leta 2017. Namenjeno je bilo zbiranju povratnih informacij zainteresiranih strani o ugotovitvah, ki izhajajo iz ocen instrumentov, in o instrumentih za zunanje delovanje za obdobje po letu 2020.

Glavna mnenja zainteresiranih strani, s katerimi so bila opravljena posvetovanja, so opisana v nadaljevanju.

- Prožnost: zainteresirane strani so se strinjale, da bi morali biti novi instrumenti za financiranje prožnejši, da bi se lahko odzvali na nepredvidljive izzive in krize. Zlasti so poudarile potrebo po tem, da se olajša prenos sredstev med regijami in med postopki pomoči. Vendar so poudarile tudi, da se na račun večje prilagodljivosti ne bi smeli oslabiti predvidljivost, čut odgovornosti partneric ali osredotočenost na doseganje dolgoročnih

razvojnih ciljev. Nekateri anketiranci so trdili, da so za zagotovitev prožnosti in predvidljivosti potrebne zadostne rezerve nedodeljenih sredstev.

- Skladnost: zainteresirane strani so menile, da je nujno zagotoviti večjo skladnost med notranjimi in zunanjimi politikami Unije, pa tudi med samimi zunanjimi instrumenti. Večina jih je priporočila, naj Unija prevzame vodilno vlogo pri izboljševanju dopolnjevanja med različnimi zainteresiranimi stranmi znotraj in zunaj Unije.
- Poenostavitev: zelo je bilo zaželeno, da Unija še bolj poenostavi splošen ustroj instrumentov. Poleg tega bi si morala Unija še naprej prizadevati za poenostavitev zapletenih upravnih in finančnih postopkov.
- Vzvod: zainteresirane strani so se strinjale, da imajo lahko inovativni instrumenti za financiranje pomembno vlogo pri mobilizaciji javnega in zasebnega financiranja za zunanjo pomoč Unije.

V tem predlogu uredbe o vzpostavitvi instrumenta IPA III je upoštevana večina pomislekov, ki so jih zainteresirane strani izrazile v okviru posvetovanja.

- Predlog uvaja večjo prožnost, saj se dodelitve za partnerice ne določijo že na začetku. Programski okvir instrumenta IPA bi moral temeljiti na razvijajočih se potrebah ter zagotavljati ravnovesje med predvidljivostjo in financiranjem na podlagi rezultatov.
- Po zaslugi novega ustroja instrumentov za zunanje delovanje se bosta spodbujali skladnost in sinergija med instrumentom IPA III in instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje. To velja zlasti za tematsko komponento in komponento hitrega odzivanja, ki bi ju bilo treba uporabiti za pobude, katerih ciljev ni mogoče učinkovito doseči z geografskimi programi.
- Instrument IPA III bi moral tudi nadalje mobilizirati potencial finančnega vzvoda mednarodnih finančnih institucij in drugih partnerjev, vključno z zasebnim sektorjem. Njegov splošni okvir uspešnosti bo okrepljen in poenostavljen.

• **Zunanje strokovno mnenje**

Poročilo o vmesnem pregledu (objavljeno decembra 2017) in z njim povezani delovni dokumenti služb Komisije⁷, ki zajemajo instrumente za zunanje delovanje, so večinoma temeljili na nizu neodvisnih poročil o ocenah, ki so bile izvedene v letih 2016 in 2017 (izvedena je bila ena ocena za vsak instrument, vključno z instrumentom za predpristopno pomoč).

Komisija je obenem naročila tudi neodvisno poročilo, da bi lahko preučila sklop instrumentov za zunanje delovanje, ki jih zajema poročilo o vmesnem pregledu, ter da bi na podlagi tega pridobila ključne izkušnje in ugotovitve⁸.

• **Ocena učinka**

Komisija je leta 2018 izvedla oceno učinka, s katero je analizirala, katere instrumente za zunanje delovanje bi bilo mogoče združiti v en širši instrument.

⁷ Poročilo o vmesnem pregledu in z njim povezani delovni dokumenti služb Komisije so na voljo na: https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en.

⁸ Poročilo o skladnosti je na voljo na: https://ec.europa.eu/europeaid/coherence-report-insights-external-evaluation-external-financing-instruments_en.

V oceni učinka so bili analizirani učinki racionalizacije obstoječih instrumentov, tj. instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja, Evropskega razvojnega sklada, evropskega instrumenta sosedstva, evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice, instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru, instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti ter instrumenta partnerstva. Zaključek ocene učinka je, da bi moral instrument za predpristopno pomoč ostati samostojen instrument.

Odbor za regulativni nadzor je 27. aprila 2018 podal pozitivno mnenje o oceni učinka.

Glavni pridržki so se nanašali na predlagani instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, zlasti na njegovo strukturo upravljanja, utemeljitev združitve več instrumentov v enega, posledice vključitve ERS v proračun EU na ravni financiranja in politike, osnovno raven financiranja, prednostno razvrstitev in morebitno omejitev finančnih sredstev, pa tudi na okvir za spremljanje in ocenjevanje. Ocena učinka je bila ustrezno spremenjena, da bi se obravnavala vprašanja, ki jih je izpostavil odbor za regulativni nadzor. Omeniti je treba, da noben od pridržkov odbora za regulativni nadzor ni zadeval predlagane uredbe o vzpostavitvi instrumenta IPA III ali njenega vzajemnega delovanja s širšim instrumentom.

• **Poenostavitev**

Ta predlog vsebuje minimalne spremembe sedanje uredbe. K splošnemu cilju poenostavitve prispeva na naslednje načine:

- zagotovil bo skladnost z instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (uporaba tematskih programov bo dopolnjevala geografske programe in se opirala na jamstvo za zunanje delovanje, vzpostavljeno na podlagi navedenega instrumenta);
- še naprej se bo za zunanje ukrepe uporabljal enoten sklop pravil, in sicer se bodo uporabljala finančna pravila, določena v instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (ki so bila prej vključena v ločeno uredbo o skupnih izvedbenih pravilih za zunanje ukrepe). Kadar koli bo mogoče, se bo uporabljala finančna uredba;
- med izvajanjem se bo zaradi spremembe pristopa pri pripravi programov zmanjšalo število programov, ki se izvajajo v partnerstvu in ki jih sprejme Komisija. To bo privedlo tudi do poenostavitve za upravičenke, ki se bodo lahko odzvale na prioritete iz svojih lastnih strateških dokumentov, in do močnejšega čuta odgovornosti na strani upravičenk.

• **Temeljne pravice**

Politične prioritete instrumenta IPA III bodo oblikovane na podlagi ključnih prioritet, določenih v relevantnih dokumentih o politiki širitve in strateških dokumentih, ter bodo zlasti osredotočene na spoštovanje pravne države in temeljnih pravic.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Evropska komisija je v sporočilu z dne 2. maja 2018⁹ predlagala dodelitev v višini 14 500 000 000 EUR (v tekočih cenah) za novi program za predpristopno pomoč za obdobje 2021–2027.

⁹ COM(2018) 321 z dne 2. maja 2018.

Podroben predvideni finančni učinek predloga je predstavljen v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga, priloženi temu predlogu.

5. DRUGI ELEMENTI

• Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Izvajanje bo treba pospešiti, zlasti v prvih letih, da se preprečijo strukturni zaostanki pri sklepanju pogodb in izvajanju ter da se postopoma absorbirajo sedanje zamude. Komisija bo posebno pozornost namenila posrednemu upravljanju z upravičenkami. Vmesna ocena je pokazala, da je bil učinek v smislu povečanja čuta odgovornosti sicer pozitiven, vendar pa rezultati pri sklepanju pogodb niso bili dobri in je prihajalo do velikih zamud pri izvajanju, zlasti v Turčiji.

Spremljanje se bo izvajalo na podlagi kazalnikov, določenih v predlogu. Relevantni kazalniki smotrnosti bodo opredeljeni in vključeni v programski okvir instrumenta IPA, za prejemnike sredstev EU pa bodo veljale sorazmerne zahteve glede poročanja. Izhodišče za ocenjevanje rezultatov pomoči iz instrumenta IPA III bodo poročila o širitvi. Sistem za poročanje o uspešnosti bi moral zagotavljati, da se podatki za spremljanje izvajanja in rezultatov zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno.

Komisija bo redno spremljala ukrepe in pregledovala napredek pri doseganju rezultatov. Izvedla bo vmesno in končno oceno v skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016¹⁰, s katerim so vse tri institucije potrdile, da bi morale ocene obstoječe zakonodaje in politike zagotoviti podlago za ocene učinka različnih možnosti za nadaljnje ukrepanje. Pri tem bo ocenila učinke instrumenta na terenu na podlagi ustreznih kazalnikov in ciljev ter podrobne analize tega, v kolikšni meri se lahko instrument šteje za ustreznega, uspešnega in učinkovitega, ali zagotavlja dovolj visoko dodano vrednost EU in ali je skladen z drugimi politikami EU. Ocene bodo vključevale pridobljene izkušnje, ki lahko pomagajo opredeliti morebitne pomanjkljivosti/težave ali možnosti za nadaljnje izboljšave ukrepov ali njihovih rezultatov ter povečati njihovo uporabo oz. učinek.

Zaključki teh ocen skupaj s pripombami bodo predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu.

• Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Ta predlog kolikor je mogoče sledi podobni strukturi drugih programov Unije. Poleg tega daje prednost enotnemu sklopu pravil za zunanje ukrepe. To se trenutno dosega s skupnimi izvedbenimi pravili za zunanje ukrepe, ki so bila vključena v instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje. Za čim večji izkoristek poenostavitve se predlog v največji možni meri sklicuje na instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje.

Poglavje I opredeljuje področje uporabe instrumenta in vsebuje opredelitve pojmov, cilje, proračun in sklop določb o povezavah z drugimi programi. Opredelitve pojmov so bile skrbno usklajene z instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, da bi se izognili podvajanju s finančno uredbo. Cilji ostajajo na splošno podobni ciljem iz prejšnjega IPA II, vendar so zdaj strukturirani na skladnejši način, da se upošteva splošni namen priprave proračuna na podlagi rezultatov, v katerem so specifični cilji usklajeni z dodeljenimi

¹⁰ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje, UL L 123, 12.5.2016, str. 1–14.

proračunskimi sredstvi (naslovi). Proračun je naveden kot skupni znesek, da se lahko zagotovi čim velja prožnost. Izjema je navedba najvišjega zneska porabe, predvidenega v čezmejnih programih, da se ohrani trenutni obseg porabe. Določbe o povezavah z drugimi programi prispevajo k splošnemu cilju poenostavitve, saj jasno navajajo, kateri enotni sklop pravil se uporablja, kadar instrument IPA III prispeva k drugim programom.

Poglavje II zagotavlja skladnost s splošnim okvirom politike. Določa tudi, da je treba tesno sodelovati z državami članicami, da se zagotovita skladnost in splošno usklajevanje donatorjev.

Poglavje III podrobno opisuje različne faze izvajanja, od določitve programskega okvira instrumenta IPA III do sprejetja letnih in večletnih akcijskih načrtov in ukrepov. V programskem okviru instrumenta IPA poudarek z dodelitev partnericam prehaja na uspešnost pri doseganju ciljev. Pomoč bo še naprej ciljno usmerjena in prilagojena posebnim razmeram upravičenk. Vendar bi moral dostop do sredstev temeljiti ne le na načelu „pravičnega deleža“, temveč tudi na merilih, kot so zrelost projekta/programa, pričakovani učinek ter napredek na področju pravne države, temeljnih pravic in upravljanja. Mehanizem nagrajevanja na podlagi uspešnosti je zato vgrajen v skupne dodelitve.

Predlog ohranja enoten sklop pravil za sprejemanje letnih in večletnih načrtov, kot je določeno v instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje. Ni večjih sprememb pravil, ki so bila prej del skupnih izvedbenih pravil za zunanje ukrepe.

S poglavjem IV se v predlog uvajajo pravila o upravičenosti, ki so bila prej določena v skupnih izvedbenih pravilih za zunanje ukrepe.

Poglavje V določa, da bo proračunsko jamstvo v okviru instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje zajemalo tudi upravičenke do sredstev instrumenta IPA III. Ureditve upravljanja za finančne instrumente v okviru IPA III, zlasti za naložbeni okvir za Zahodni Balkan, bo še naprej veljala za operacije, ki jih krije jamstvo.

V poglavju VI so določene ureditve za spremljanje, ocenjevanje in poročanje, ki bi jih moral še naprej urejati skupen sklop pravil, kot je določen v [instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje].

Poglavje VII zajema končne in prehodne določbe. Da bi se izognili motnjam, se bo instrument IPA II še naprej uporabljal za operacije, ki se financirajo na podlagi uredbe IPA II.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij¹²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) št. 231/2014¹³ preneha veljati 31. decembra 2020. Da bi ohranili učinkovitost zunanjega delovanja Unije, bi bilo treba ohraniti okvir za načrtovanje in zagotavljanje zunanje pomoči.
- (2) Cilji instrumenta za predpristopno pomoč se precej razlikujejo od splošnih ciljev zunanjega delovanja Unije, saj je namen tega instrumenta pripraviti upravičenke iz Priloge I na prihodnje članstvo v Uniji in jih podpreti v pristopnem procesu. Zato je namenski instrument za podporo širitve nepogrešljiv, vendar je treba zagotoviti, da se dopolnjuje s splošnimi cilji zunanjega delovanja Unije in zlasti z instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (v nadaljnjem besedilu: NDICI).
- (3) Člen 49 Pogodbe o Evropski uniji (v nadaljnjem besedilu: PEU) določa, da lahko za članstvo v Uniji zaprosi vsaka evropska država, ki podpira vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin, ter si prizadeva za njihovo spodbujanje. Evropska država, ki je zaprosila za pristop k Uniji, lahko postane članica samo, ko je potrjeno, da izpolnjuje merila za članstvo, ki jih je določil Evropski svet v Københavnu junija 1993 (v nadaljnjem besedilu: københavnska merila), ter pod pogojem, da ima Unija zmogljivost za vključitev nove članice. Københavnska merila se nanašajo na stabilnost institucij, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, človekove pravice ter spoštovanje in zaščito manjšin, na obstoj delujočega tržnega gospodarstva in sposobnost obvladovanja pritiskov konkurence in tržnih sil v Uniji ter na zmožnost prevzema ne le pravic, ampak tudi obveznosti iz Pogodb, vključno z zavezanostjo ciljem politične, ekonomske in monetarne unije.

¹¹ UL C , , str. ...

¹² UL C , , str. ...

¹³ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (UL L 77, 15.3.2014, str. 11).

- (4) Širitveni proces temelji na uveljavljenih merilih ter poštenih in strogih pogojih. Vsako upravičenko se oceni glede na lastne dosežke. Cilj ocenjevanja doseženega napredka in ugotavljanja pomanjkljivosti je upravičenkam iz Priloge I zagotoviti spodbude in smernice za nadaljnje prizadevanje pri sprejemanju potrebnih daljnosežnih reform. Da bi se možnost širitve uresničila, je še naprej bistvenega pomena trdna zavezanost načelu, da se najprej obravnavajo temeljne prvine¹⁴. Napredek v pristopnem procesu je odvisen od spoštovanja vrednot Unije v vsaki posamezni prosilki in od njene zmožnosti, da izvede potrebne reforme za uskladitev svojih političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih in gospodarskih sistemov s pravili, standardi, politikami in praksami v Uniji.
- (5) Širitvena politika Unije je naložba v mir, varnost in stabilnost v Evropi. Zagotavlja večje gospodarske in trgovinske priložnosti v obojestransko korist Unije in držav prosilk. Možnost članstva Unije ima pomemben preobrazbeni učinek, saj vključuje pozitivne demokratične, politične, gospodarske in družbene spremembe.
- (6) Evropska komisija je v svojem sporočilu z naslovom „Verodostojna širitvena perspektiva in okrepljeno sodelovanje EU z Zahodnim Balkanom“¹⁵ ponovno potrdila trdno, na dosežkih temelječo možnost članstva v EU za Zahodni Balkan. To je močna spodbuda za celoten Zahodni Balkan in znak zavezanosti EU k njegovi evropski prihodnosti.
- (7) Pomoč bi bilo treba zagotoviti tudi v skladu s sporazumi, ki jih je Unija sklenila z upravičenkami iz Priloge I. Zlasti bi se morala pomoč osredotočiti na podporo upravičenk iz Priloge I pri okrepitvi njihovih demokratičnih institucij in pravne države, reformiranju sodstva in javne uprave, spoštovanju temeljnih pravic ter spodbujanju enakosti spolov, strpnosti, socialnega vključevanja in nediskriminacije. Pomoč bi morala prav tako podpirati ključna načela in pravice, kot so opredeljeni v evropskem stebru socialnih pravic¹⁶. Še naprej bi morala podpirati prizadevanja upravičenk za spodbujanje regionalnega, makroregionalnega in čezmejnega sodelovanja ter teritorialnega razvoja, tudi na podlagi izvajanja makroregionalnih strategij Unije. Okrepiti bi morala tudi njihov gospodarski in socialni razvoj ter gospodarsko upravljanje in tako podpreti program pametne, trajnostne in vključujoče rasti, vključno z izvajanjem regionalnega razvoja, kmetijstva in razvoja podeželja, socialnih politik in politik zaposlovanja ter razvoja digitalnega gospodarstva in družbe, kar je tudi v skladu z vodilno pobudo Digitalna agenda za Zahodni Balkan.
- (8) Unija bi morala na podlagi izkušenj svojih držav članic podpirati upravičenke iz Priloge I na poti k pristopu. To sodelovanje bi moralo biti namenjeno predvsem izmenjavi izkušenj, ki so jih države članice pridobile v procesu reform.

¹⁴ Pristop, v skladu s katerim se najprej obravnavajo temeljne prvine, povezuje pravno državo in temeljne pravice z dvema drugima ključnima področjema v pristopnem procesu: z ekonomskim upravljanjem (okrepljen poudarek na gospodarskem razvoju in večji konkurenčnosti) ter s krepitvijo demokratičnih institucij in reformo javne uprave. Vsaka od navedenih treh temeljnih prvin je odločilnega pomena za reformne procese v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah ter obravnava ključne pomisleke državljanov.

¹⁵ COM(2018) 65 final, na voljo na spletnem naslovu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0065&rid=1>.

¹⁶ Evropski steber socialnih pravic so 17. novembra 2017 na socialnem vrhu za pravična delovna mesta in rast v Göteborgu svečano razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija.

- (9) Močnejše strateško in operativno sodelovanje med Unijo in upravičenkami iz Priloge I na področju varnosti je ključnega pomena za učinkovito in uspešno obravnavanje varnostnih in terorističnih groženj.
- (10) Nujno je treba okrepiti sodelovanje na področju migracij, vključno z upravljanjem meja, ter zagotoviti dostop do mednarodne zaščite, si izmenjevati relevantne informacije, povečati pozitivne učinke migracij na razvoj, olajšati zakonite in delovne migracije, okrepiti nadzor meje ter nadaljevati prizadevanja v boju proti nedovoljenim migracijam, trgovini z ljudmi in tihotapljenju migrantov.
- (11) Krepitev pravne države, vključno z bojem proti korupciji in organiziranemu kriminalu, in dobro upravljanje, vključno z reformo javne uprave, ostajata ključna izziva v večini upravičenk iz Priloge I ter sta bistvena za njihovo približevanje Uniji in pozneje za prevzem vseh obveznosti članstva Unije. Glede na dolgoročnojšo naravo reform na teh področjih in potrebo po doslednem doseganju rezultatov bi se bilo treba s finančno pomočjo na podlagi te uredbe v čim zgodnejši fazi odzvati na zahteve, ki so naložene upravičenkam iz Priloge I.
- (12) Komisija bi morala v skladu z načelom participativne demokracije v vsaki od upravičenk iz Priloge I spodbujati izvajanje parlamentarnega nadzora.
- (13) Upravičenke iz Priloge I morajo biti bolj pripravljene, da se odzovejo na svetovne izzive, kot so trajnostni razvoj in podnebne spremembe, ter se uskladiti s prizadevanji Unije za obravnavanje teh vprašanj. Glede na pomembnost obvladovanja podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma in ciljev za trajnostni razvoj bi moral ta program prispevati k vključevanju podnebnih ukrepov v vse politike Unije in k doseganju skupnega cilja, da se 25 % odhodkov proračuna EU nameni podpori podnebnih ciljev. Pričakuje se, da se bo z ukrepi v okviru tega programa 16 % skupnih finančnih sredstev programa prispevalo za podnebne cilje. Ustrezni ukrepi bodo opredeljeni med pripravo in izvajanjem programa, skupni prispevek iz tega programa pa bi moral biti predmet ustreznih postopkov ocenjevanja in pregleda.
- (14) Ukrepi na podlagi tega instrumenta bi morali podpirati izvajanje agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 kot univerzalne agende, h kateri so EU in njene države članice v celoti zavezane in ki so jo potrdile vse upravičenke iz Priloge I.
- (15) V tej uredbi so določena finančna sredstva za celotno obdobje njene uporabe, ki bodo v okviru letnega proračunskega postopka za Evropski parlament in Svet pomenila prednostni referenčni znesek v smislu [reference to be updated as appropriate according to the new inter-institutional agreement: točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju¹⁷].
- (16) Komisija in države članice bi morale zagotoviti skladnost, doslednost in dopolnjevanje svoje pomoči, zlasti z rednimi posvetovanji in pogostimi izmenjavami informacij v različnih fazah cikla zagotavljanja pomoči. Sprejeti bi bilo treba tudi potrebne ukrepe za izboljšanje usklajevanja in dopolnjevanja z drugimi donatorji, med drugim z

¹⁷

Reference to be updated: UL C 373, 20.12.2013, str. 1. Sporazum je na voljo na spletnem naslovu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.SLV&toc=OJ:C:2013:373:TOC.

rednimi posvetovanji. Civilna družba bi morala imeti večjo vlogo v programih, ki jih izvajajo vladni organi, pa tudi kot neposredna prejemnica pomoči Unije.

- (17) Komisija bi morala za čas trajanja večletnega finančnega okvira Unije za obdobje od 2021 do 2027 pripraviti programski okvir, v katerem bi v sodelovanju z upravičenkami iz Priloge I na podlagi širitvenega načrta in njihovih posebnih potreb ter v skladu s splošnimi in specifičnimi cilji iz te uredbe in ob upoštevanju ustreznih nacionalnih strategij opredelila prednostne ukrepe za uresničevanje ciljev na ustreznih področjih politike, na katerih se bo zagotavljala pomoč na podlagi te uredbe. V programskem okviru bi bilo treba opredeliti področja, na katerih se bo zagotavljala pomoč, ter določiti okvirne dodelitve sredstev po posameznih področjih podpore, vključno z oceno odhodkov, povezanih s podnebjem.
- (18) V interesu Unije je, da upravičenkam iz Priloge I pomaga pri prizadevanjih za izvedbo reform z namenom, da postanejo članice Unije. Pomoč bi bilo treba upravljati tako, da bi bila trdno usmerjena v rezultate in bi dajala spodbudo tistim, ki so z učinkovitim izvajanjem predpristopne pomoči in napredkom pri izpolnjevanju meril za članstvo dokazali, da so zavezani reformam.
- (19) Prehod od neposrednega upravljanja predpristopnih sredstev s strani Komisije k posrednemu upravljanju s strani upravičenk iz Priloge I bi moral biti postopen in v skladu z ustreznimi zmogljivostmi teh upravičenk. Pri zagotavljanju pomoči bi bilo treba še naprej uporabljati strukture in instrumente, ki so se izkazali kot koristni v predpristopnem procesu.
- (20) Unija bi si morala prizadevati za najučinkovitejšo možno uporabo razpoložljivih virov in s tem za optimizacijo učinka svojega zunanjega delovanja. V ta namen bi bilo treba zagotoviti povezovanje in dopolnjevanje instrumentov Unije za zunanje financiranje ter ustvariti sinergije z drugimi politikami in programi Unije. To po potrebi vključuje skladnost in dopolnjevanje z makrofinančno pomočjo.
- (21) Da bi se v največji možni meri povečal učinek kombiniranega posredovanja za doseganje skupnega cilja, bi moralo biti na podlagi te uredbe mogoče prispevati k ukrepom na podlagi drugih programov, če le prispevki ne krijejo istih stroškov.
- (22) Sredstva iz te uredbe bi bilo treba uporabiti za financiranje ukrepov v okviru mednarodne razsežnosti programov Erasmus, ki bi se morali izvajati v skladu z uredbo Erasmus¹⁸.
- (23) Za to uredbo bi se morala uporabljati horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v finančni uredbi ter določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad, posrednega izvrševanja, finančne pomoči, proračunske podpore, skrbniških skladov, finančnih instrumentov in proračunskih jamstev ter urejajo nadzor nad odgovornostjo finančnih akterjev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, se nanašajo tudi na zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah in tretjih državah, saj je spoštovanje tega načela bistveno za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje EU.
- (24) Vrste financiranja in načini izvrševanja iz te uredbe bi morali biti izbrani na podlagi njihove primernosti za uresničevanje specifičnih ciljev ukrepov in doseganje

¹⁸

Nova uredba Erasmus.

rezultatov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški kontrol, upravno breme ter pričakovano tveganje, da bo prišlo do kršitev. To bi moralo vključevati uporabo pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in stroškov na enoto ter financiranje, ki ni povezano s stroški, kot je določeno v členu 125(1) finančne uredbe.

- (25) Unija bi morala za izvajanje zunanjih ukrepov še naprej uporabljati skupna pravila. Pravila in postopki za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja so določena v Uredbi (EU) št. [NDICI] Evropskega parlamenta in Sveta. Določiti bi bilo treba še dodatne podrobne določbe za obravnavanje posebnih razmer, zlasti na področjih čezmejnega sodelovanja, kmetijstva in razvoja podeželja.
- (26) Zunanji ukrepi se pogosto izvajajo v izredno nestabilnem okolju, ki zahteva nenehno in hitro prilagajanje spreminjajočim se potrebam partnerjev Unije in globalnim izzivom, kot so človekove pravice, demokracija in dobro upravljanje, varnost in stabilnost, podnebne spremembe in okolje ter nedovoljene migracije in temeljni vzroki zanje. Združevanje načela predvidljivosti s potrebo po hitrem odzivanju na nove potrebe posledično pomeni, da je treba prilagoditi finančno izvajanje programov. Da bi se povečala sposobnost Unije za odzivanje na nepredvidene potrebe ob hkratnem spoštovanju načela, da se proračun EU določa vsako leto, bi morala ta uredba ohraniti možnost uporabe prožnosti, ki jih finančna uredba že dovoljuje za druge politike, tj. prenose in ponovno dodeljevanje dodeljenih sredstev, s čimer bi se zagotovila učinkovita poraba sredstev EU za državljane EU in tudi za upravičenke iz Priloge I, tako da bi bil za posredovanje v okviru zunanjega delovanja EU na voljo kar največji možni obseg sredstev.
- (27) Novi Evropski sklad za trajnostni razvoj plus (EFSD+), ki nadgrajuje svojega predhodnika, bi moral pomeniti celovit finančni sveženj, ki zagotavlja zmogljivost financiranja v obliki nepovratnih sredstev, proračunskih jamstev in drugih finančnih instrumentov po vsem svetu, tudi upravičenkam iz Priloge I. Upravljanje operacij, ki se izvajajo na podlagi te uredbe, bi moral še naprej zagotavljati naložbeni okvir za Zahodni Balkan.
- (28) Jamstvo za zunanje delovanje bi moralo podpirati operacije EFSD+, instrument IPA III pa bi moral prispevati k potrebam po oblikovanju rezervacij v zvezi z operacijami v korist upravičenk iz Priloge I, vključno z oblikovanjem rezervacij in obveznostmi, ki izhajajo iz posojil v obliki makrofinančne pomoči.
- (29) Zagotoviti je treba, da se programi čezmejnega sodelovanja izvajajo skladno z okvirom, opredeljenim v programih za zunanje delovanje, ter predpisi za teritorialno sodelovanje. Posebne določbe o sofinanciranju bi morale biti določene v tej uredbi.
- (30) Letni in večletni akcijski načrti ter ukrepi iz člena 8 so delovni programi v skladu s finančno uredbo. Letne ali večletne akcijske načrte sestavljajo sklopi ukrepov, ki so združeni v posamezen dokument.
- (31) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2988/95²⁰, Uredbo Sveta

¹⁹ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

²⁰ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

(Euratom, ES) št. 2185/96²¹ in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939²² bi bilo treba finančne interese Unije zaščititi z učinkovitimi in sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti in goljufij, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitev upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (v nadaljnjem besedilu: EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta²³. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije ter Komisiji, uradu OLAF, po potrebi EJT in Evropskemu računskemu sodišču podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice. Tudi upravičenke iz Priloge I bi morale o nepravilnostih, vključno z goljufijami, ki so bile predmet prve upravne ali sodne ugotovitve, nemudoma poročati Komisiji in jo obveščati o poteku upravnih in pravnih postopkov. Da bi bilo to poročanje usklajeno z dobrimi praksami v državah članicah, bi moralo potekati z elektronskimi sredstvi, tj. z uporabo sistema za upravljanje nepravilnosti, ki ga je vzpostavila Komisija.

- (32) Da bi upoštevali spremembe v okviru politike širitve ali bistven razvoj v upravičenkah iz Priloge I, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte za spremembo in posodobitev tematskih prednostnih nalog pri zagotavljanju pomoči iz Prilog II in III. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejemata vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (33) Da bi se zagotovili enotni pogoji za izvajanje te uredbe, zlasti glede posebnih pogojev in struktur za posredno upravljanje z upravičenkami iz Priloge I in glede izvajanja pomoči za razvoj podeželja, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z [Uredbo (EU) št. 182/2011²⁴ Evropskega parlamenta in Sveta]. Pri vzpostavljanju enotnih pogojev za izvajanje te uredbe bi bilo treba upoštevati izkušnje, pridobljene z upravljanjem in izvajanjem

²¹ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

²² Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

²³ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

²⁴ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

dosedanje predpristopne pomoči. Te enotne pogoje bi bilo treba po potrebi spremeniti v skladu z novimi okoliščinami.

- (34) Odbor, ustanovljen na podlagi te uredbe, bi moral biti pristojen tudi za pravne akte ter zaveze iz Uredbe (ES) št. 1085/2006²⁵ in Uredbe (EU) št. 231/2014 ter za izvajanje člena 3 Uredbe Sveta (ES) št. 389/2006²⁶.
- (35) Da bi se omogočila takojšnja uporaba ukrepov iz te uredbe, bi morala ta uredba začeti veljati [prej kot na dvajseti] dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

S to uredbo se vzpostavlja program „instrument za predpristopno pomoč“ (v nadaljnjem besedilu: instrument IPA III).

V njej so določeni cilji instrumenta, proračun za obdobje 2021–2027, oblike pomoči Unije in pravila za zagotavljanje take pomoči.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporablja naslednja opredelitev pojma:

„čezmejno sodelovanje“ pomeni sodelovanje med državami članicami EU in upravičenkami iz Priloge I, med dvema ali več upravičenkami iz Priloge I ali med upravičenkami iz Priloge I ter državami in ozemlji iz Priloge I k [Uredbi NDICI], kot je navedeno v členu 3(1)(b) [Uredbe ETC]²⁷.

Člen 3

Cilji instrumenta IPA III

1. Splošni cilj instrumenta IPA III je podpirati upravičenke iz Priloge I pri sprejemanju in izvajanju političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih, socialnih in gospodarskih reform, ki so potrebne, da bi te upravičenke spoštovale vrednote Unije in se postopno uskladile s pravili, standardi, politikami in praksami Unije z namenom pridobitve članstva Unije, kar bi prispevalo k njihovi stabilnosti, varnosti in blaginji.
2. Instrument IPA III ima naslednje specifične cilje:

²⁵ Uredba Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA) (UL L 210, 31.7.2006, str. 82).

²⁶ Uredba Sveta (ES) št. 389/2006 z dne 27. februarja 2006 o oblikovanju instrumenta finančne podpore za spodbujanje gospodarskega razvoja turške skupnosti na Cipru in o spremembah Uredbe Sveta (ES) št. 2667/2000 o Evropski agenciji za obnovo (UL L 65, 7.3.2006, str. 5).

²⁷ COM(2018) 374 final – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih določbah za cilj „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg), ki ga podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj in zunanji instrumenti financiranja.

- (a) okrepiti pravno državo, demokracijo, spoštovanje človekovih pravic, temeljnih pravic in mednarodnega prava, civilno družbo in varnost ter izboljšati upravljanje migracij, vključno z upravljanjem meja;
 - (b) povečati učinkovitost javne uprave ter podpreti strukturne reforme in dobro upravljanje na vseh ravneh;
 - (c) oblikovati pravila, standarde, politike in prakse upravičenk iz Priloge I v skladu s pravili, standardi, politikami in praksami Unije ter utrditi spravo in dobre sosedске odnose ter medosebne stike in komunikacijo;
 - (d) okrepiti gospodarski in socialni razvoj, med drugim s povečano povezljivostjo in regionalnim razvojem, razvojem kmetijstva in podeželja ter s socialnimi politikami in politikami zaposlovanja, okrepiti varstvo okolja, povečati odpornosti na podnebne spremembe, pospešiti prehod na nizkoogljično gospodarstvo ter razviti digitalno gospodarstvo in digitalno družbo;
 - (e) podpreti teritorialno in čezmejno sodelovanje.
3. V skladu s specifičnimi cilji so tematske prednostne naloge pri zagotavljanju pomoči glede na potrebe in zmogljivosti upravičenk iz Priloge I določene v Prilogi II. Tematske prednostne naloge pri čezmejnem sodelovanju med upravičenkami iz Priloge I so določene v Prilogi III. Vsaka od teh tematskih prednostnih nalog lahko prispeva k doseganju več specifičnih ciljev.

Člen 4

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje instrumenta IPA III za obdobje 2021–2027 znašajo 14 500 000 000 EUR v tekočih cenah.
2. Znesek iz odstavka 1 se lahko uporabi za tehnično in upravno pomoč pri izvajanju programa, to je za dejavnosti priprave, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijskotehnološkimi sistemi, ter za katere koli dejavnosti v zvezi s pripravo naslednika programa za predpristopno pomoč, v skladu s členom 20 [Uredbe NDICI].

Člen 5

Določbe o povezavah z drugimi programi

1. Pri izvajanju te uredbe se zagotovijo doslednost, sinergije in dopolnjevanje z drugimi področji zunanjega delovanja Unije in drugimi relevantnimi politikami in programi Unije ter skladnost politik v interesu razvoja.
2. [Uredba NDICI] se uporablja za dejavnosti, ki se izvajajo na podlagi te uredbe, kjer se ta uredba nanjo sklicuje.
3. Instrument IPA III prispeva k ukrepom, opredeljenim na podlagi Uredbe [(Erasmus²⁸)]. Za uporabo navedenih sredstev se uporablja [Uredba (EU) Erasmus]. V ta namen se prispevek instrumenta IPA III vključi v enotni okvirni programski

²⁸ COM(2018) 367 final – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa „Erasmus“: program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013.

dokument iz odstavka 7 člena 11 [Uredbe NDICI], ki se sprejme v skladu s postopki iz navedene uredbe.

4. Pomoč iz instrumenta IPA III se lahko zagotovi za vrste dejavnosti, ki so določene v Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu²⁹, Evropskem socialnem skladu plus³⁰ in Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja³¹.
5. [ESRR]³² prispeva k programom ali ukrepom, opredeljenim za čezmejno sodelovanje med upravičenkami iz Priloge I in državami članicami. Te programe in ukrepe sprejme Komisija v skladu s členom 16. Znesek prispevka iz programov čezmejnega sodelovanja v okviru instrumenta IPA (programi IPA-CBC) se določi na podlagi člena 10(3) [Uredbe ETC]. Programi IPA-CBC se upravljajo v skladu z [Uredbo ETC].
6. Instrument IPA III lahko prispeva k programom ali ukrepom transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja, ki so opredeljeni in se izvajajo na podlagi [Uredbe ETC] ter v katerih sodelujejo upravičenke iz Priloge I k tej uredbi.
7. Kadar je primerno, lahko k ukrepom, opredeljenim na podlagi člena 8 te uredbe prispevajo drugi programi Unije, če prispevki ne krijejo istih stroškov. Prav tako lahko ta uredba prispeva k ukrepom, opredeljenim na podlagi drugih programov Unije, če prispevki ne krijejo istih stroškov. V takih primerih se v delovnem programu za navedene ukrepe določi, kateri sklop pravil se uporablja.
8. Komisija se lahko v ustrezno utemeljenih okoliščinah ter za zagotovitev usklajenosti in učinkovitosti financiranja Unije ali za spodbujanje regionalnega sodelovanja odloči, da upravičenost do akcijskih programov in ukrepov iz člena 8(1) razširi na države, ozemlja in regije, ki niso navedeni v Prilogi I, kadar ima program ali ukrep, ki naj bi se izvedel, globalno, regionalno ali čezmejno razsežnost.

POGLAVJE II

STRATEŠKO NAČRTOVANJE

Člen 6

Okvir politike in splošna načela

1. Splošni okvir za izvajanje te uredbe predstavljajo okvir politike širitve, ki sta ga opredelila Evropski svet in Svet, sporazumi, ki vzpostavljajo pravno zavezujoč odnos

²⁹ COM(2018) 372 final – Predlog uredbe Evropskega Parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu.

³⁰ COM(2018) 382 final – Predlog uredbe Evropskega Parlamenta in Sveta o Evropskem socialnem skladu plus (ESF+).

³¹ COM(2018) 392 final – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta.

³² COM(2018) 372 final – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu.

z upravičenkami iz Priloge I, pa tudi ustrezne resolucije Evropskega parlamenta, sporočila Komisije ali skupna sporočila Komisije ter Visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko. Komisija zagotovi skladnost med pomočjo in okvirom politike širitve.

2. Programi in ukrepi v okviru te uredbe vključujejo vidike podnebnih sprememb, varstva okolja in enakosti spolov ter po potrebi obravnavajo medsebojne povezave med cilji trajnostnega razvoja³³ ter tako spodbujajo celostne ukrepe, ki lahko ustvarijo dodatne koristi in usklajeno izpolnijo več ciljev.
3. Komisija in države članice sodelujejo pri zagotavljanju skladnosti in si prizadevajo preprečiti podvajanje med pomočjo, ki se zagotavlja v okviru instrumenta IPA III, in drugo pomočjo, ki jo zagotavljajo Unija, države članice in Evropska investicijska banka, kar je v skladu z uveljavljenimi načeli za krepitev operativne koordinacije na področju zunanje pomoči ter za harmonizacijo politik in postopkov, zlasti z mednarodnimi načeli glede učinkovitosti razvoja³⁴. Koordinacija zajema redna posvetovanja, pogoste izmenjave informacij v različnih fazah ciklusa zagotavljanja pomoči in vključujoča srečanja, namenjena koordinaciji pomoči, ter je ključni korak v postopkih Unije in držav članic za pripravo programov.
4. Komisija skupaj z državami članicami sprejme tudi potrebne ukrepe za zagotovitev koordinacije in dopolnjevanja z večstranskimi in regionalnimi organizacijami ter subjekti, kot so mednarodne organizacije in finančne institucije, agencije ter donatorji, ki niso iz Unije.

POGLAVJE III

IZVAJANJE

Člen 7

Programski okvir IPA

1. Pomoč v okviru instrumenta IPA III temelji na programskem okviru IPA za doseganje specifičnih ciljev iz člena 3. Programski okvir IPA določi Komisija za čas trajanja večletnega finančnega okvira Unije.
2. V programskem okviru IPA se ustrezno upoštevajo relevantne nacionalne strategije in sektorske politike.

Pomoč je ciljno usmerjena in prilagojena razmeram v posameznih upravičenkah iz Priloge I, pri čemer se upoštevajo potrebna dodatna prizadevanja posameznih upravičenk, da bi izpolnile merila za članstvo, in njihove zmogljivosti. Pomoč se razlikuje po obsegu in intenzivnosti glede na potrebe, zavezanost reformam in napredek pri izvajanju teh reform.
3. Ne glede na odstavek 4 Komisija sprejme programski okvir IPA z izvedbenim aktom. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda v odboru iz člena 16.

³³ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en.

³⁴ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness_en.

4. Programski okvir za čezmejno sodelovanje z državami članicami sprejme Komisija v skladu s členom 10(1) [Uredbe ETC].
5. Programski okvir IPA vključuje kazalnike za ocenjevanje napredka v zvezi z uresničitvijo ciljev, ki so določeni v njem.

Člen 8

Izvedbeni ukrepi in metode

1. Pomoč v okviru instrumenta IPA III se izvaja z neposrednim ali posrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo na podlagi letnih ali večletnih akcijskih načrtov in ukrepov iz poglavja III naslova II [Uredbe NDICI]. Za to uredbo se uporablja poglavje III naslova II [Uredbe NDICI], razen odstavka 1 člena 24 [upravičene osebe in subjekti].
2. Na podlagi te uredbe se lahko sprejmejo akcijski načrti za obdobje do sedem let.

Člen 9

Čezmejno sodelovanje

1. Do 3 % finančnih sredstev se okvirno dodeli programom za čezmejno sodelovanje med upravičenkami iz Priloge I in državami članicami v skladu z njihovimi potrebami in prednostnimi nalogami.
2. Stopnja sofinanciranja Unije na ravni posamezne prednostne naloge ne sme presegati 85 % upravičenih izdatkov programa čezmejnega sodelovanja. Stopnja sofinanciranja Unije za tehnično pomoč znaša 100 %.
3. Stopnja predhodnega financiranja za čezmejno sodelovanje z državami članicami se določi v delovnem programu v skladu s potrebami upravičenk iz Priloge I in lahko preseže odstotek iz člena 49 Uredbe ETC.
4. Če se programi čezmejnega sodelovanja prekinijo v skladu s členom 12 [Uredbe ETC], se lahko podpora iz te uredbe, ki je bila predvidena za prekinjeni program in je še vedno na voljo, uporabi za financiranje katerih koli drugih ukrepov, ki so upravičeni na podlagi te uredbe.

POGLAVJE IV

UPRAVIČENOST IN DRUGE POSEBNE DOLOČBE

Člen 10

Upravičenost do financiranja v okviru instrumenta IPA III

1. Do financiranja v okviru instrumenta IPA III so upravičeni ponudniki, prijavitelji in kandidati iz naslednjih držav:

- (a) držav članic, upravičenk iz Priloge I k tej uredbi, pogodbenic Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in držav, ki jih zajema Priloga I [k Uredbi NDICI], ter
- (b) držav, za katere je Komisija določila vzajemni dostop do zunanje pomoči. Vzajemni dostop se lahko odobri za omejeno obdobje najmanj enega leta, če država odobri upravičenost pod enakimi pogoji za subjekte iz Unije in iz držav, upravičenih na podlagi te uredbe. Komisija odloči o vzajemnem dostopu po posvetovanju z zadevno državo prejemnico oziroma državami prejemnicami.

POGLAVJE V

EFSD+ IN PRORAČUNSKA JAMSTVA

Člen 11

Finančni instrumenti in jamstvo za zunanje ukrepe

1. Upravičenke iz Priloge I so upravičene do sredstev Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus (EFSD+) in jamstva za zunanje delovanje, kot je določeno v poglavju IV naslova II [Uredbe NDICI]. Za ta namen instrument IPA III prispeva k oblikovanju rezervacij v zvezi z jamstvom za zunanje delovanje iz člena 26 [Uredbe NDICI] sorazmerno z naložbami, izvedenimi v korist upravičenk iz Priloge I.

POGLAVJE VI

SPREMLJANJE IN OCENJEVANJE

Člen 12

Spremljanje, revizija, ocenjevanje in zaščita finančnih interesov Unije

1. Za to uredbo se uporablja poglavje V naslova II [Uredbe NDICI] v zvezi s spremljanjem, poročanjem in ocenjevanjem.
2. Kazalniki za spremljanje izvajanja in napredka instrumenta IPA III pri doseganju specifičnih ciljev iz člena 3 so določeni v Prilogi IV k tej uredbi.
3. Kazalniki v zvezi s čezmejnimi sodelovanjem z državami članicami so kazalniki iz člena 33 [Uredbe ETC].
4. Poleg kazalnikov iz Priloge IV se v okviru za vrednotenje rezultatov pomoči iz instrumenta IPA III upoštevajo poročila o širitvi.
5. Poleg izpolnjevanja obveznosti iz člena 129 finančne uredbe glede zaščite finančnih interesov Unije upravičenke iz Priloge I v okviru posrednega upravljanja nemudoma poročajo Komisiji o nepravilnostih, vključno z goljufijami, ki so predmet prve upravne ali sodne ugotovitve, in jo obveščajo o poteku upravnih in pravnih postopkov. Poročanje poteka z elektronskimi sredstvi, tj. z uporabo sistema za upravljanje nepravilnosti, ki ga je vzpostavila Komisija.

POGLAVJE VII

KONČNE DOLOČBE

Člen 13

Prenos pooblastila

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 14 za spremembo Prilog II, III in IV k tej uredbi.

Člen 14

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 13 se prenese na Komisijo.
3. Prenos pooblastila iz člena 13 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 13, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 15

Sprejetje nadaljnjih izvedbenih pravil

1. Posebna pravila, ki določajo enotne pogoje za izvajanje te uredbe, zlasti v zvezi s strukturami, ki jih je treba vzpostaviti v pripravi na pristop, in v zvezi s pomočjo za razvoj podeželja, se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 16.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 16

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor (v nadaljnjem besedilu: odbor za instrument za predpristopno pomoč). Navedeni odbor je odbor v smislu [Uredbe (EU) št. 182/2011].
2. Kadar je treba mnenje odbora pridobiti s pisnim postopkom, se postopek zaključi brez izida, če v roku za predložitev mnenja tako odloči predsednik odbora ali če to zahteva navadna večina članov odbora.
3. Pri delu odbora, kadar ta obravnava vprašanja, povezana z EIB, sodeluje opazovalec EIB.
4. Odbor IPA III pomaga Komisiji in je pristojen tudi za pravne akte in obveznosti iz Uredbe (ES) št. 1085/2006 in Uredbe (EU) št. 231/2014 ter za izvajanje člena 3 Uredbe (ES) št. 389/2006.
5. Odbor IPA III ni pristojen za prispevek v program Erasmus+, kot je določeno v členu 5(3).

Člen 17

Informiranje, komuniciranje in oglaševanje

1. Uporabljata se člena 36 in 37 [Uredbe NDICI].

Člen 18

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo zadevnih ukrepov, sprejetih v skladu z Uredbo (EU) št. 231/2014 [IPA II] in Uredbo (EU) št. 1085/2006 [IPA], ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka. Za te ukrepe, ki so prej spadali pod Uredbo (EU) št. 236/2014, se uporablja poglavje III naslova II [Uredbe NDICI], razen odstavka 1 člena 24.
2. Finančna sredstva instrumenta IPA III lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med instrumentom IPA III in ukrepi, sprejetimi v okviru njegovega predhodnika, IPA II.
3. Po potrebi se lahko v proračun po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov iz člena 4(2), da se omogoči upravljanje ukrepov, ki še niso zaključeni.

Člen 19

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati [...] [dvajseti] dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2021.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. 1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

- 1.1 Naslov predloga/pobude
- 1.2 Zadevna področja (programski sklop)
- 1.3 Vrsta predloga/pobude
- 1.4 Utemeljitev predloga/pobude
- 1.5 Trajanje ukrepa in finančnih posledic
- 1.6 Načrtovani načini upravljanja

2. UKREPI UPRAVLJANJA

- 2.1 Pravila o spremljanju in poročanju
- 2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi
- 2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

- 3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice
- 3.2 Ocenjene posledice za odhodke
 - 3.2.1 *Povzetek ocenjenih posledic za odhodke*
 - 3.2.2 *Ocenjene posledice za odobritve za upravne zadeve*
 - 3.2.3 *Udeležba tretjih oseb pri financiranju*
- 3.3 Ocenjene posledice za prihodke

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Instrument za predpristopno pomoč (IPA III)

1.2. Zadevna področja (*programski sklop*)

Predpristopni sklop

1.3. Predlog/pobuda se nanaša na:

☒ nov ukrep.

☐ nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa³⁵.

☐ podaljšanje obstoječega ukrepa.

☐ združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep.

1.4. Utemeljitev predloga/pobude

1.4.1. *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Instrument za predpristopno pomoč (IPA III) pomembno prispeva k doseganju širših evropskih ciljev zagotavljanja stabilnosti, varnosti in blaginje v neposrednem sosedstvu Unije. Poleg tega bližina med državami članicami in upravičenkami ter iz tega izhajajoča potreba po usklajevanju zagotavljata, da podpora upravičenkam pomaga EU pri doseganju njenih ciljev v zvezi s trajnostnim gospodarskim okrevanjem, migracijami, varnostjo, oskrbo z energijo, prometom, okoljem in podnebnimi spremembami.

Širitveni proces temelji na uveljavljenih merilih ter poštenih in strogih pogojih. Vsaka kandidatka ali potencialna kandidatka je ocenjena glede na njene lastne dosežke. Cilj ocenjevanja doseženega napredka in ugotavljanja pomanjkljivosti je kandidatkam in potencialnim kandidatkam zagotoviti spodbude in smernice za nadaljnje prizadevanje pri sprejemanju potrebnih daljnosežnih reform. Da bi se uresničila možnost širitve, je trdna zaveza načelu, da se najprej obravnavajo temeljne prvine, še naprej bistvenega pomena. S širitvenim procesom se krepijo mir, demokracija in stabilnost v Evropi ter izboljšuje položaj Unije pri odzivanju na svetovne izzive. Preobrazbena moč širitvenega procesa vodi k daljnosežnim političnim in gospodarskim reformam v partnericah širitve, kar koristi tudi Uniji kot celoti. Napredek v pristopnem procesu je odvisen od spoštovanja vrednot Unije v vsaki posamezni prosilki in od njene zmožnosti, da izvede potrebne reforme za uskladitev svojih političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih in gospodarskih sistemov s pravili, standardi, politikami in praksami v Uniji.

Evropska komisija je novembra 2015 določila srednjeročno strategijo za širitveno politiko EU, ki je še vedno veljavna. Sedanja širitvena agenda zajema partnerice z

³⁵ Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

* To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSZN 1244/99 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

Zahodnega Balkana in Turčijo. Pristopna pogajanja so se začela s kandidatkami Turčijo (2005), Črno goro (2012) in Srbijo (2014). Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija je kandidatka od leta 2005, Albanija pa je status kandidatke pridobila leta 2014. Bosna in Hercegovina (vlogo za članstvo v EU je vložila februarja 2016) ter Kosovo (s katerim je stabilizacijsko-pridružitveni sporazum začel veljati aprila 2016) sta potencialni kandidatki. Komisija je 17. aprila 2018 glede na doseženi napredek nekdanje jugoslovanske republike Makedonije in Albanije Svetu priporočila začetek pristopnih pogajanj s tema državama, s čimer se ohranja in še pogloblja trenutni zagon reform.

Evropska komisija je v svojem nedavnem sporočilu z naslovom „Verodostojna širitvena perspektiva in okrepljeno sodelovanje Unije z Zahodnim Balkanom“ ponovno potrdila trdno, na dosežkih temelječo možnost članstva v EU za Zahodni Balkan. To je močna spodbuda za celoten Zahodni Balkan in znak zavezanosti EU k njegovi evropski prihodnosti.

Komisija vseskozi ohranja odprt in konstruktiven dialog s Turčijo ter izkoristi vsako priložnost, da poudari, da bi morala Turčija svojo deklarirano zavezanost pristopu k EU podkrepiti z ustreznimi ukrepi in reformami. Prav tako si Komisija želi še naprej sodelovati s Turčijo na številnih ključnih področjih skupnih interesov, med katerimi so trgovinski in gospodarski odnosi, energija, promet, migracije in azil, zunanja politika, varnost in boj proti terorizmu.

Instrument IPA III bi moral imeti jasno mesto v novi strategiji za Zahodni Balkan in odražati razvoj odnosov s Turčijo. Instrument odraža cilje nove strategije za Zahodni Balkan, da bi se čim bolj povečal učinek vodilnih pobud iz strategije, podprl preobrazbeni proces na Zahodnem Balkanu v naslednjem obdobju, izvedli programi trdnih gospodarskih reform in zadevna priporočila za posamezne partnerice ter obnovila osredotočenost na reforme, ki so potrebne za prihodnje članstvo.

V strategiji za Zahodni Balkan je naveden potencialen datum pristopa (2025) vsaj za nekatere kandidatke, če bodo takrat izpolnjevale vse pogoje. Za te kandidatke morajo biti na voljo finančna sredstva, da bi se podprle priprave in naložbe, ki jih morajo izvesti v letih pred pristopom, vključno s postopnim in nemotenim preходом s predpristopnega statusa na status države članice in razvojem potrebne zmogljivosti za črpanje sredstev EU, zlasti za izvajanje kmetijske in kohezijske politike.

- 1.4.2. *Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Podpora širitve EU je po svoji naravi naloga, ki se lahko najučinkoviteje doseže na ravni EU. Odobritev predpristopne pomoči v okviru enega samega instrumenta na podlagi enotnega sklopa meril je učinkovitejša od odobritve pomoči iz več virov – vključno z nacionalnimi proračuni držav članic – saj se v slednjem primeru uporabljajo različni postopki in prioritete. Poleg tega lahko EU zaradi svoje politične teže in vpliva v sodelovanju z nacionalnimi organi nastopa z večjo avtoriteto in ponuja večjo pravno varnost kot posamezne države članice. Instrument dopolnjuje politiko širitve Unije, saj podpira politične in gospodarske reforme v državah kandidatkah / potencialnih kandidatkah ter se proaktivno uporablja za napredek v pogajanjih z vladami upravičenk glede izpolnjevanja kopenhavnskih meril ter pogojev iz stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov.

1.4.3. *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

V poročilu o vmesnem pregledu (iz decembra 2017)³⁶ desetih instrumentov za zunanje financiranje³⁷, vključno z instrumentom za predpistopno pomoč II (IPA II), je bilo ugotovljeno, da instrumenti za zunanje financiranje na splošno ustrezajo namenu in da v zvezi z doseganjem ciljev nastajajo pozitivni trendi.

Potrebne so le manjše spremembe, da bi instrument IPA III imel jasno mesto v novi strategiji za Zahodni Balkan in odražal razvoj odnosov s Turčijo. Hkrati bi bilo treba vložiti več truda v zagotavljanje skladnosti in sinergij s širšim instrumentom, zlasti kar zadeva tematsko komponento in komponento, ki ne bo vključena v programe. Dopolnjevanje instrumenta z drugimi instrumenti za zunanje financiranje, zlasti z EIDHR in IcSP, je bilo že prej dobro, vendar usklajevanje v fazi načrtovanja in tudi v fazi priprave programov ni bilo zadostno. S tesnim usklajevanjem med programskimi cikli instrumenta IPA in deli širšega instrumenta, ki bodo vključeni v programe, bi se olajšalo dopolnjevanje.

Instrument IPA III bo oblikovan na podlagi naslednjih ključnih političnih prioritet: pravna država, temeljne pravice in upravljanje; socialno-ekonomski razvoj; politike in pravni red EU ter sprava, dobri sosedski odnosi in regionalno sodelovanje. Te prioritete so že bile vključene v instrument IPA II, zdaj pa bodo upoštevani tudi novi izzivi, kot so migracije, varnost in podnebne spremembe.

Da se bo instrument IPA III lahko odzival na nove prioritete in gradil na pridobljenih izkušnjah, bo moral biti še bolj usklajen z najnovejšim razvojem politike širitve. V ta namen so zlasti potrebne tesne povezave s cilji nove strategije za Zahodni Balkan, da bi se čim bolj povečal učinek vodilnih pobud iz strategije, podprl preobrazbeni proces na Zahodnem Balkanu v naslednjem obdobju, izvedli programi trdnih gospodarskih reform ali obnovila osredotočenost na reforme, ki so potrebne za prihodnje članstvo. Zagotoviti bo treba večjo prožnost pri dodeljevanju sredstev, da se bodo lahko obravnavale nepričakovane/nove prioritete in upoštevala raven napredka posameznih držav pri reformah, povezanih z EU. Izvajanje bo treba pospešiti, zlasti v prvih letih, da se preprečijo strukturni zaostanki pri sklepanju pogodb in izvajanju ter da se postopoma zmanjšajo obstoječe zamude. Glede na omejena proračunska sredstva si bo moral instrument IPA III prizadevati za nadaljnjo mobilizacijo potenciala finančnega vzvoda mednarodnih finančnih institucij in drugih partnerjev, vključno z zasebnim sektorjem, zlasti za podporo konkurenčnosti in vključujoče rasti ali za financiranje obsežnih naložb v infrastrukturo. Splošni okvir uspešnosti bo treba okrepiti in poenostaviti.

1.4.4. *Skladnost in možnosti sinergij z drugimi ustreznimi instrumenti*

Program si prizadeva za dopolnjevanje s številnimi programi Unije, vključno s programi notranje politike ter instrumentom za sodelovanje ter razvojno in mednarodno

³⁶ Poročilo o vmesnem pregledu (COM(2017) 720) final) je temeljilo na desetih delovnih dokumentih služb Komisije – enim za vsak instrument (glej spodnji seznam), ti pa so temeljili na desetih neodvisnih ocenah. Vmesno poročilo, delovni dokumenti služb Komisije in neodvisne ocene so na voljo na: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en.

³⁷ Ocenjenih je bilo naslednjih deset instrumentov: instrument za razvojno sodelovanje (DCI), Evropski razvojni sklad (ERS), evropski instrument sodelstva (ENI), instrument za predpistopno pomoč (IPA II), instrument za prispevanje k stabilnosti in miru (IcSP), evropski instrument za demokracijo in človekove pravice (EIDHR), instrument partnerstva (PI), instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti (INSC), sklep o Grenlandiji (GD) in skupna izvedbena uredba (CIR).

sodelovanje. Pri pripravi upravičenih partneric na črpanje in upravljanje prihodnjih finančnih sredstev Unije se bodo še naprej iskale sinergije zlasti z Evropskim skladom za regionalni razvoj in Kohezijskim skladom ter skupno kmetijsko politiko.

Zagotoviti je treba skladnost med skladom InvestEU, ki je novo enotno investicijsko orodje za notranje politike EU, in instrumentom za predpristopno pomoč (IPA III), da se možnost dostopa kandidat in potencialnih kandidat za pristop EU do tega novega sklada ohrani in po možnosti poveča v okviru naslednjega večletnega finančnega okvira.

1.5. Trajanje ukrepa in finančnih posledic

☒ Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja od leta 2021.

1.6. Načrtovani načini upravljanja³⁸

☒ Neposredno upravljanje – Komisija:

- ☒ z lastnimi službami, vključno z zaposlenimi v delegacijah Unije,
- ☒ prek izvajalskih agencij.

☐ Deljeno upravljanje z državami članicami.

☒ Posredno upravljanje s poverjanjem nalog izvrševanja proračuna:

- ☒ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
 - ☒ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
 - ☒ EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
 - ☒ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
 - ☒ subjektom javnega prava,
 - ☒ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
 - ☒ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščen za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
 - ☒ osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP v skladu z naslovom V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.
- Pri navedbi več kot enega načina upravljanja je treba to natančneje obrazložiti v oddelku „opombe“.

Opombe

Pomoč v okviru instrumenta IPA III se izvaja z neposrednim ali posrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo na podlagi letnih ali večletnih akcijskih načrtov in ukrepov. Partnerice se še vedno prilagajajo spremembam v okviru instrumenta IPA II, izvajanje programov IPA II pa je še v zgodnji fazi, zato bi bilo treba zagotoviti čim večjo kontinuiteto. Ohraniti bi bilo treba pomemben element, ki temelji na uspešnosti, vendar pa bo ta poenostavljen, da se bo olajšalo njegovo spremljanje in poročanje o njem ter da se bo zagotovila resnična spodbuda za upravičenke.

Instrument IPA III se bo še naprej opiral na različne partnerje, kot so nacionalni organi, mednarodne organizacije, agencije in organizacije držav članic, organizacije civilne družbe ter mednarodne in razvojne finančne institucije, v situacijah, ko imajo ti partnerji jasno dodano vrednost, pri čemer bo gradil na preteklih izkušnjah in pridobljenih spoznanjih.

³⁸

Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Sistem Evropske komisije za spremljanje je pomemben element splošnega okvira uspešnosti, ki temelji na primernih specifičnih ciljih in ustreznih kazalnikih ter bo vedno bolj osredotočen na rezultate.

Vključeno je tako notranje osebje kot tudi zunanji strokovnjaki. Operativni vodje v delegacijah EU in na sedežu stalno spremljajo izvajanje projektov in programov, vključno z obiski na terenu, kadar koli je to mogoče. Spremljanje zagotavlja dragocene informacije o napredku, vodjem pomaga opredeliti dejanska in potencialna ozka grla ter po potrebi pravočasno sprejeti popravne ukrepe.

Poleg tega se pogodbeno najamejo zunanji neodvisni strokovnjaki, ki ocenjujejo uspešnost zunanjih ukrepov EU s pomočjo različnih dopolnjujočih se sistemov. Te ocene pripomorejo k odgovornosti in izboljšanju ukrepov, ki so v teku; prav tako omogočajo pridobivanje spoznanj na podlagi preteklih izkušenj, ki se nato uporabijo pri oblikovanju prihodnjih politik in ukrepov. Orodja, ki se uporabljajo, so v skladu z mednarodno uveljavljenimi merili za ocenjevanje Odbora OECD za razvojno pomoč (DAC) in pristopom Evropske komisije k boljšemu pravnemu urejanju.

Komisija tudi podpira države upravičenke pri vzpostavljanju njihovih lastnih zmogljivosti za spremljanje. Kadar Komisija upravlja pomoč v imenu upravičenke, je še naprej primarno odgovorna za spremljanje. Kadar pa države upravičenke upravljajo pomoč na lastno odgovornost (posredno upravljanje), ima Komisija predvsem nadzorno vlogo, glavno odgovornost za spremljanje pa nosi sama upravičenka.

V okviru spremljanja na projektni ravni se poroča o napredku glede na načrte, zlasti glede: (i) sklepanja pogodb / dodelitve nepovratnih sredstev in (ii) izločkov. Operativni vodje se opirajo tudi na sistem v rezultate usmerjenega spremljanja (Results Oriented Monitoring ali ROM), ki daje prvi vtis o kakovosti vzorca izvedenih ukrepov. Neodvisni strokovnjaki za ROM z uporabo zelo strukturirane in standardizirane metodologije ocenijo prednosti in pomanjkljivosti projekta ter oblikujejo priporočila za izboljšanje učinkovitosti.

Na ravni sektorjev in programov zagotavljajo forum za ocenjevanje napredka glede na načrte odbori za spremljanje, ki jim sopedredujejo predstavniki upravičenk in Komisije. Ti odbori se opirajo na ugotovitve poročil o spremljanju in vrednotenju. Imajo ključno vlogo pri zagotavljanju, da se izvajanje finančne pomoči ustrezno upošteva v političnem dialogu ter da se sklepi in priporočila odborov sistematično upoštevajo.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

Pomoč v okviru instrumenta IPA III se izvaja z neposrednim ali posrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo na podlagi letnih ali večletnih akcijskih načrtov in ukrepov. Načini upravljanja bodo izbrani na podlagi vrste programa in partnerice. Teritorialno sodelovanje z državami članicami bo potekalo po načelu

deljenega upravljanja v skladu z uredbo o evropskem teritorialnem sodelovanju. Zato deljeno upravljanje v tej uredbi ni predvideno. Instrument za predpristopno pomoč II ne bo bistveno spremenjen, saj je izvajanje programov IPA II še v začetni fazi. Zato bi bilo treba zagotoviti čim večjo kontinuiteto.

EU se bo še naprej opirala na različne partnerje, kot so nacionalni organi, mednarodne organizacije, agencije in organizacije držav članic, organizacije civilne družbe ter mednarodne in razvojne finančne institucije, v situacijah, ko imajo ti partnerji jasno dodano vrednost, pri čemer bo gradila na preteklih izkušnjah in pridobljenih spoznanjih.

Posredno upravljanje s partnerskimi državami se bo še naprej spodbujalo v programih, ki upravičenke pripravljajo na upravljanje strukturnih skladov, zlasti na področju razvoja podeželja in kmetijstva. Prehod od neposrednega upravljanja predpristopnih sredstev s strani Komisije k posrednemu upravljanju s strani upravičenk bo postopen in v skladu z ustreznimi zmogljivostmi posameznih upravičenk. Pri zagotavljanju pomoči se bodo še naprej uporabljali strukture in instrumenti, ki so se izkazali kot koristni v predpristopnem procesu.

Kar zadeva instrumente in načine izvajanja, bodo v IPA III vključene vse vrste financiranja, ki so določene v finančni uredbi (nepovratna sredstva, javna naročila, nagrade, prispevki v skrbniške sklade EU, sektorska proračunska podpora, finančni instrumenti in proračunska jamstva).

V skladu s členom 125 [nove finančne uredbe] je v instrumentu IPA III v največji možni meri določena uporaba poenostavljenih oblik prispevka na podlagi pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnih stopenj za povračilo upravičenih stroškov, ter, kadar je to ustrezno, tudi financiranja, ki ni povezano s stroški zadevnih operacij.

GD NEAR je vzpostavil postopke notranje kontrole za zagotovitev ustreznega obvladovanja tveganj v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo osnovnih transakcij, pri čemer se upošteva večletna narava njegovih programov in tudi narava zadevnih plačil.

- Kategorizacija splošnega okolja kontroliranja GD NEAR

Operativno okolje GD NEAR je kompleksno in izpostavljeno tveganjem. Zanj so značilni:

na splošno visoka stopnja tveganja v partnericah (v nekaterih bolj kot drugih) zaradi političnega, institucionalnega, upravnega in socialnega okolja. Taka analiza tveganja mora biti prilagojena za vsako partnerico posebej;

- geografsko razpršene dejavnosti, ki zajemajo približno 25 držav, pri čemer delegacije upravljajo sredstva za GD NEAR;
- veliko število operacij in z njimi povezanih finančnih transakcij;
- dva glavna finančna instrumenta, ki ju je treba upravljati, skupaj z njunimi predhodniki, pri čemer ima vsak drugo pravno podlago in izvedbena pravila ter tudi druge finančne instrumente (tematske proračunske vrstice), ki so predmet navzkrižnega nadaljnjega prenosa z drugih generalnih direktorátov;
- raznolikost partnerjev pri izvajanju dejavnosti (upravičeni partnerji IPA, zasebna podjetja, pooblašeni subjekti, nevladne organizacije);
- raznolikost oblik in načinov finančnega izvajanja (projektni pristop, proračunska podpora, sektorski pristop, posredno upravljanje z upravičenimi partnerji IPA ali

s pooblaščenim subjektom, mešano financiranje, skrbniški skladi, deljeno upravljanje v okviru čezmejnega sodelovanja itd.).

Za več podrobnosti o strategiji kontrol glej točko 2.2.2.

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

Zagotovilo GD NEAR temelji na piramidi kontrol, ki omogoča odkritje zadostnega števila napak na različnih ravneh, da se lahko zagotovi, da stopnja preostalih napak ostane pod želenim pragom 2 %.

- (1) Prva raven predhodne kontrole (pred odobritvijo odredbodajalca na podlagi nadaljnega prenosa pooblastil) obsega strog nadzor in preverjanje vseh operativnih in finančnih transakcij na podlagi finančnih krogotokov GD, pri čemer se uporabljajo zelo obsežni in podrobni kontrolni sezname. To je pomemben vir preprečevanja, odkrivanja in popravljanja napak.
- (2) Obvezna preverjanja odhodkov pri zahtevkih za plačilo: preverjanja, ki se izrecno zahtevajo v skladu s pogodbenimi dokumenti in jih izvedejo upravičenci: GD NEAR upošteva finančno uredbo, ki določa, kdaj mora zahtevke za plačilo spremljati poročilo o preverjanju odhodkov, ki ga je izdal zunanji revizor.
- (3) Revizije na podlagi tveganja: GD NEAR na začetku vsakega leta pripravi trdno oceno tveganja na ravni projektov, ki je podlaga za revizijski načrt. Cilj je zagotoviti dodatno raven kontrol, ki jih odredbodajalec na podlagi nadaljnega prenosa pooblastil aktivira, kadar zazna specifična tveganja. Gre za finančne, sistemske ter kombinirane finančne in sistemske revizije (celovite revizije z revizijskimi mnenji) ali za preverjanja mednarodnih organizacij (dogovorjeni postopki, pri katerih so kontrole strogo določene v sporazumih (kot je FAFA), revizorji pa ne izdajajo „mnenj“, temveč „poročila o dejanskih ugotovitvah“).
- (4) Spremljanje, usmerjeno v rezultate (ROM), je orodje za poročanje o smotnosti in rezultatih projektov in programov, ki jih financira EU. Uporabljajo se štiri merila (ustreznost, učinkovitost, uspešnost, trajnost). S tem se lahko zagotovijo osnovne informacije, ki jih je mogoče izkoristiti za usmerjanje prihodnjih odločitev glede spremljanja/ocenjevanja/revizije in upravljanja na ravni projektov/programov.
- (5) Ocenjevanja so sistematične in objektivne ocene tekočega ali zaključenega projekta, programa ali politike ter njihove zasnove, izvedbe in rezultatov. Ocenjevanja običajno izvajajo neodvisni zunanji strokovnjaki, ki ukrep skrbno pregledajo na podlagi opredeljenih meril, kot so ustreznost, učinkovitost in uspešnost, trajnost, skladnost in dodana vrednost EU (v skladu z merili za ocenjevanje Odbora OECD za razvojno pomoč (DAC) in pristopom Evropske komisije k boljšemu pravnemu urejanju).
- (6) Pregledi na kraju samem: takšni pregledi, ki dopolnjujejo spremljanje, zagotavljajo, da se rezultati pogodb/projekta ustrezno preverijo na kraju samem, skupaj z vidiki zakonitosti in pravilnosti, da se podpre zaznamek „potrjena pravilnost“ ali da se pri posrednem upravljanju z državo upravičenko pridobi dodatno zagotovilo, da se je mogoče zanesti na spremljanje in kontrole, ki jih izvajajo nacionalni organi / pooblaščen subjekti v podporo zaznamku „odobreno za plačilo“. Pregledi na kraju samem lahko vključujejo tudi

- pogodbeno/finančno razsežnost na podlagi ocene tveganja, v tem primeru pa vključujejo tako operativno kot tudi pogodbeno in finančno osebje.
- (7) Stebrna ocena pooblaščenih subjektov, ki jim je zaupano posredno upravljanje: GD NEAR lahko prenese dejavnosti na subjekte, za katere so bodisi sam GD NEAR bodisi druge službe Komisije opravile stebrno oceno. Ti subjekti morajo izpolnjevati zahteve v zvezi s področji, opredeljenimi v finančni uredbi.
 - (8) Revizije sistemov v okviru posrednega upravljanja z državo upravičenko: izvajajo jih bodisi uslužbenci Komisije bodisi zunanji izvajalci.
 - (9) Komisija pridobi dokaze, da so zahteve iz okvirnega sporazuma izpolnjene, zlasti z okrepljeno podporo revizijskim organom. Zagotovljena so mnenja o zasnovi in zanesljivosti nacionalnih sistemov in podsistemov. GD NEAR je v letu 2017 izvedel revizije posrednega upravljanja z državo upravičenko (in/ali dodatne ukrepe na podlagi teh revizij) za vseh pet upravičenih držav, ki sodelujejo v postopku posrednega upravljanja z državo upravičenko. Zunanje revizijsko podjetje, s katerim je bila leta 2016 sklenjena pogodba, je zaključilo omejen pregled na področju informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) v vseh petih državah. Na podlagi teh pregledov so bili pripravljene akcijski načrti za IKT.
 - (10) Nadzorne misije na delegacijah: predstavljajo orodje za upravljanje na ravni direktorjev. Zagotavljajo zagotovila odredbodajalcu na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil ter vpogled v zmogljivosti delegacij za upravljanje zunanje pomoči EU in uresničevanje njihovih ciljev. Posamezno delegacijo se obišče vsaki 2 do 4 leta.
 - (11) Služba za notranjo revizijo in Evropsko računsko sodišče: kontrole izvajajo tudi zunanji revizijski organi, služba za notranjo revizijo in Evropsko računsko sodišče. Rezultati teh kontrol prispevajo h krepitvi kontrolnega sistema generalnega direktorata. K zagotovitvi koristno prispevajo tudi revizije, ki jih izvajata služba za notranjo revizijo in Sodišče (revizija uspešnosti ter izjava o zanesljivosti (DAS)). Sodišče v okviru izjave o zanesljivosti vsako leto določi najverjetnejšo stopnjo napake, ki je jasen pokazatelj delovanja kontrolnih sistemov.
 - (12) Validacija lokalnih sistemov: GD BUDG, ki deluje za računovodjo Komisije, pregleda funkcionalne IT in postopkovne vidike lokalnih sistemov vseh operativnih generalnih direktorats, vključno z GD NEAR, da zagotovi, da so informacije, ki jih posredujejo odredbodajalci na podlagi prenosa pooblastil, zanesljive. Ti pregledi se izvajajo v skladu s členom 68 finančne uredbe in členom 56 pravil uporabe. Čeprav se ti preizkusi izvajajo predvsem zato, da računovodja pridobi zagotovila, pozitivno poročilo o validaciji zagotavlja tudi določeno zagotovilo vodstvu GD NEAR, da so sistemi, zajeti v poročilu, ustrezni z vidika zasnove in da delujejo, kot je predvideno. GD BUDG je leta 2017 pregledal lokalne sisteme GD NEAR, da bi se ocenili in določili zneski terjatev ter vrnjenih sredstev iz finančnih instrumentov.
 - (13) Pregled kakovosti računovodenja: GD NEAR vsako leto opravi pregled kakovosti računovodenja, da bi zagotovil, da njegovo letno finančno poročilo in njegov prispevek h konsolidiranim računovodskim izkazom Evropske komisije predstavljata resnično in pošteno sliko njegovih osnovnih finančnih dejavnosti.

- (14) Priročniki/navodila in usposabljanje osebja: GD NEAR redno organizira usposabljanja za svoje osebe na sedežu in v delegacijah, zlasti na dnevnih sodelovanjih in na sestankih finančnih in operativnih vodij ali na regionalnih seminarjih. Dokončana je bila priprava novega priročnika s postopki, ki je bil zaposlenim na voljo v začetku leta 2017.
- (15) Stopnja preostalih napak: preostale napake so napake, ki jih ni zaznala nobena kontrola v obstoječem kontrolnem okviru, namenjena preprečevanju, odkrivanju ter popravljanju napak. Namen dejavnosti, ki se opravljajo za podporo merjenju stopnje preostalih napak, je opredeliti napake, ki niso bile ugotovljene z notranjim kontrolnim sistemom, ter ugotoviti učinkovitost tega sistema.

2.2.3. *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

I. Razmerje med stroški in koristmi kontrol v GD NEAR

Zasnova kontrol, predlagana za novi instrument IPA, se ne razlikuje bistveno od tiste, ki se uporablja na podlagi sedanjega instrumenta. Struktura stroškov kontrol bo zato podobna.

Stroški kontrol v letu 2017 (v cenah iz leta 2017) bodo verjetno ostali nespremenjeni.

Stroški kontrol v GD NEAR so bili za leto 2017 ocenjeni na 89 milijonov EUR. Ocena se pripravi na podlagi ocenjene porabe za človeške vire, povezane z notranjo kontrolo, ter za vrednotenje in revizije.

Stroški za človeške vire so bili ocenjeni na 74 milijonov EUR ter vključujejo neposredne, posredne in režijske stroške. Izračun temelji na številu uradnikov in pogodbenih uslužbencev na sedežu ter uradnih, pogodbenih in lokalnih uslužbencev v delegacijah, ki se pomnoži s povprečnimi stroški, ki jih izračunajo centralne službe (GD BUDG), pri čemer se za vsako enoto uporabi dodelitveni ključ. Ključ se določi glede na čas, ki ga vsaka enota porabi za dejavnosti kontrole, pri čemer je kontrola opredeljena v skladu s členom 2 finančne uredbe: „kontrola“ pomeni vsak ukrep za ustrezno zagotovilo glede uspešnosti, učinkovitosti in gospodarnosti operacij, zanesljivosti poročanja, varovanja premoženja in informacij, preprečevanja, ugotavljanja ter odprave goljufij in nepravilnosti, nadaljnjega ukrepanja v zvezi z njimi in ustreznega obvladovanja tveganj v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo osnovnih transakcij ob upoštevanju večletne narave programov in narave zadevnih plačil. Kontrole lahko vključujejo razne preglede ter izvajanje kakršnih koli politik in postopkov za doseg ciljev, navedenih v prvem stavku.“ Pri izračunu stroškov kontrol se upoštevajo le stroški Komisije.

Stroški kontrol kot delež vrednosti s kontrolami povezanih upravljanih sredstev v letu 2017 znaša 2,9 %.

Prav tako je treba absolutni znesek stroškov kontrol interpretirati ob upoštevanju pozitivnega učinka kontrol (dobro finančno poslovanje, kar potrjuje nizka stopnja preostalih napak, ki je nižja od 2 %) in kvantitativnih finančnih koristi kontrol, ki znašajo 189 milijonov EUR.

Stroški, ki jih imajo nacionalni sistemi v državah, ki izvajajo instrument IPA v okviru posrednega upravljanja, niso vključeni. Treba je omeniti, da se znaten del

stroškov za naložbe in usposabljanja, ki so potrebni za vzpostavitev takih sistemov, financira iz operativnih odhodkov instrumenta IPA.

II. Stopnja napake v GD NEAR

V smislu pričakovane stopnje napak(-e) je v fazi zakonodajnih predlogov cilj ohraniti stopnjo napake pod pragom 2 %.

Ocena stopnje preostalih napak v GD NEAR

GD NEAR je pripravil študijo, ki omogoča oceno učinkovitosti celotnega kontrolnega okvira in predstavlja pomemben del informacij, ki so na voljo generalnemu direktorju za namen podpisa izjave o zanesljivosti.

Namen tega kazalnika je oceniti glavni cilj kontrol generalnega direktorata in izmeriti preostale napake, ki niso bile odkrite v splošnem kontrolnem sistemu. Ostati mora pod 2 % skupnega zneska proučevanih transakcij.

Študija o stopnji preostalih napak temelji na vzorcu (vzorčenemu po denarni enoti) najmanj 720 intervalov v populaciji zaključenih pogodb v obdobju od septembra 2016 do avgusta 2017. Pri tej metodologiji se upošteva večletna narava programov GD NEAR, saj so bile pogodbe, ki so bile v navedenem obdobju zaključene in upoštevane pri vzorčenju po denarni enoti, odobrene v obdobju več let.

Stopnja preostalih napak (0,67 %) leta 2017 za GD je zelo zadovoljiva. To je jasen znak, da piramida kontrol, ki je bila vzpostavljena na vseh ravneh generalnega direktorata, deluje.

Leta 2017 je stopnja preostalih napak naslednja:

ENI:	0,65 %
IPA (brez posrednega upravljanja z državo upravičenko):	0,90 %
IPA (posredno upravljanje z državo upravičenko):	0,36 %
GD NEAR:	0,67 %

Zgornja in spodnja meja napake

Tehtana zgornja stopnja napake znaša 2,33 %, spodnja stopnja napake pa 0,06 %. To pomeni, da lahko z 95 % zanesljivostjo ugotovimo, da je stopnja napake med tema dvema mejama. Razčlenitev zgornje meje napake je naslednja:

	Zgornja meja napake	Tehtano
ENI:	2,25 %	1,55 %
IPA:	2,62 %	0,55 %
Posredno upravljanje z državo upravičenko:	2,31 %	0,23 %
SKUPAJ:		2,33 %

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Glede na tvegano okolje v upravičenkah do sredstev IPA, v katerih deluje GD NEAR, morajo njegovi sistemi predvideti pojav morebitnih napak glede skladnosti transakcij ter v čim zgodnejši fazi vključiti kontrole za preprečevanje, odkrivanje in odpravo napak. To v praksi pomeni, da se bodo kontrole skladnosti generalnega direktorata NEAR najbolj opirale na obsežna predhodna preverjanja, ki jih bodo uslužbenci Komisije opravili v zvezi s transakcijami, pa tudi na systemske revizije plačilnih sistemov za neposredno upravljanje (pri čemer se bodo še vedno izvajale nekatere naknadne revizije in preverjanja). To znatno presega raven finančne zaščite, ki se zahteva v skladu s finančno uredbo. Okvir GD NEAR za zagotavljanje skladnosti sestoji iz pomembnih elementov, ki so opisani v nadaljevanju.

Preventivni ukrepi:

- osnovno usposabljanje o temi goljufij za uslužbence, ki so zadolženi za upravljanje pomoči;
- zagotavljanje smernic na podlagi priročnika s postopki;
- letni postopek v zvezi s posrednim upravljanjem z državo upravičenko, ki vključuje preverjanje vzpostavljenega upravljaljskega in kontrolnega sistema, vključno z oceno za zagotovitev, da organi, ki upravljajo zadevna sredstva, izvajajo ustrezne ukrepe za preprečevanje in odkrivanje goljufij pri upravljanju sredstev EU;
- predhodni pregled mehanizmov za boj proti goljufijam, vzpostavljenih v upravičeni partnerici, ki je del ocene upravljanja javnih financ, natančneje izpolnjevanja merila za upravičenost do prejemanja proračunske podpore (tj. dejavna zavezanost boju proti goljufijam in korupciji, ustrezni inšpekcijski organi, zadostne pravosodne zmogljivosti ter učinkoviti mehanizmi odzivanja in sankcioniranja);
- predhodne kontrole vseh pogodb, ki so bile predmet nacionalnih postopkov javnega naročanja; ter kontrole se opustijo po tem, ko nacionalni sistemi izpolnjujejo stroga merila za upravljanje in kontrole.

Ukrepi za odkrivanje in odpravljanje napak:

- predhodna preverjanja transakcij, ki jih opravijo uslužbenci Komisije;
- notranje in zunanje revizije in preverjanja, vključno s tistimi, ki jih opravi Evropsko računsko sodišče;
- naknadni pregledi in izterjave.

Kadar obstaja sum, da so nepravilnosti namerne (goljufije), ima GD NEAR na voljo tudi druge ukrepe, ki vključujejo:

- odložitev roka za plačila in uradno obvestilo subjektu;
- posebne revizije (*ad hoc* / forenzične revizije);
- EDES (sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev);
- prekinitev/odpoved pogodbe;

- postopek izključitve;
- odlog izplačil sredstev, za katera zaprosijo nacionalni skladi.

GD NEAR je pripravil in izvedel lastno strategijo za boj proti goljufijam, ki je bila izdelana na podlagi metodologije, ki jo je pripravil OLAF. Leta 2016 je bila posodobljena in odobrena za obdobje 2016–2017.

Splošni cilji te strategije za boj proti goljufijam so:

- mreža za boj proti goljufijam, zbiranje podatkov in usmerjanje: vzpostavitev mreže kontaktnih točk urada OLAF znotraj GD NEAR ter razvoj podatkov in statistik o primerih, ki jih obravnava urad OLAF in ki zadevajo GD;
- poročanje o poslovanju in odnosi z zainteresiranimi stranmi EU: vzpostavitev rednih ciklov poročanja o vprašanjih v zvezi z bojem proti goljufijam na ravni višjega vodstva in na ravni komisarja ter razvoj orodij, ki omogočajo to poročanje, in usklajevanje odnosov med GD NEAR in uradom OLAF;
- ozaveščanje, postopki in upravljanje dokumentov: krepitev ozaveščenosti med zaposlenimi na GD NEAR glede goljufij, vključno s povečanjem njihovega znanja in zmogljivosti za izvajanje kontrol, namenjenih preprečevanju in odkrivanju, ter razvoj postopkov in smernic za poročanje o primerih goljufij in ključnih kazalnikov uspešnosti v zvezi z bojem proti goljufijam za načrt poslovanja.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelek večletnega finančnega okvira in predlagane nove odhodkovne proračunske vrstice

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	Številka Razdelek 6	dif./nedif. ³⁹	držav Efte ⁴⁰	držav kandidat ⁴¹	tretjih držav	po členu [21(2)(b)] finančne uredbe
Razdelek 6	16 01 Predpristopna pomoč — odhodki za upravno poslovanje	nedif.	NE	NE	NE	NE
Razdelek 6	16 02 Predpristopna pomoč — odobritve za poslovanje	dif.	DA	DA	DA	DA
Razdelek 6	16 02 01 Podpora za krepitev pravne države, demokracije, civilne družbe, temeljnih in človekovih pravic, migracij, vključno z upravljanjem meja, ter varnosti	dif.	DA	DA	DA	DA
Razdelek 6	16 02 02 Podpora za krepitev učinkovitosti javne uprave, strukturnih reform in dobrega upravljanja	dif.	DA	DA	DA	DA
Razdelek 6	16 02 03 Podpora za oblikovanje pravil, standardov, politik in praks v skladu s pravili, standardi, politikami in praksami Unije	dif.	DA	DA	DA	DA
Razdelek 6	16 02 04 Podpora za krepitev ekonomskega in socialnega razvoja	dif.	DA	DA	DA	DA
Razdelek 6	16 02 05 Podpora za teritorialno in čezmejno sodelovanje	dif.	DA	DA	DA	DA

³⁹ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

⁴⁰ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

⁴¹ Države kandidatke in po potrebi potencialne države kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Ocenjene posledice za odhodke

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odhodke⁴²

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	6	SOSEDSTVO IN SVET
--	----------	--------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027	SKUPAJ
Odobritve za poslovanje	obveznosti	(1)	1 899,300	1 938,665	1 978,014	2 018,145	2 058,259	2 100,355	2 143,433		14 136,171
	plačila	(2)	94,239	337,482	591,552	995,238	1 460,304	1 589,081	1 678,593	7 389,681	14 136,171
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev programa ⁴³	obveznosti = plačila	(3)	49,700	50,335	50,986	51,855	52,741	53,645	54,567		363,829
Odobritve za sredstva programa SKUPAJ	obveznosti	=1 +3	1 949,000	1 989,000	2 029,000	2 070,000	2 111,000	2 154,000	2 198,000		14 500,000
	plačila	=2 +3	143,939	387,817	642,538	1 047,093	1 513,045	1 642,726	1 733,160	7 389,681	14 500,000

⁴² Seštevki se zaradi zaokroževanja morda ne ujemajo.

⁴³ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„UPRAVNI ODHODKI“
--	----------	--------------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po letu 2027</i>	SKUPAJ
Človeški viri	41,128	41,950	42,789	43,645	44,518	45,408	46,316		305,755
Drugi upravni odhodki	3,532	3,602	3,674	3,748	3,823	3,899	3,977		26,255
Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	44,659	45,552	46,464	47,393	48,341	49,307	50,294	332,010

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po letu 2027</i>	SKUPAJ
Odobritve iz vseh RAZDELKOV večletnega finančnega okvira	obveznosti	1 993,659	2 034,552	2 075,464	2 117,393	2 159,341	2 203,307	2 248,294		14 832,010
	plačila	188,598	433,369	689,002	1 094,486	1 561,386	1 692,033	1 783,454	7 389,682	14 832,010

SKUPAJ										
--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.2. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za upravne zadeve

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
------	------	------	------	------	------	------	------	--------

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira								
Človeški viri	41,128	41,950	42,789	43,645	44,518	45,408	46,316	305,755
Drugi upravni odhodki	3,532	3,602	3,674	3,748	3,823	3,899	3,977	26,255
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	44,659	45,552	46,464	47,393	48,341	49,307	50,294	332,010

Odobritve zunaj RAZDELKA 7 ⁴⁴ večletnega finančnega okvira								
Človeški viri	41,750	42,585	43,436	44,305	45,191	46,095	47,017	310,379
Drugi upravni odhodki	7,950	7,750	7,550	7,550	7,550	7,550	7,550	53,450
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	49,700	50,335	50,986	51,855	52,741	53,645	54,567	363,829

SKUPAJ	94,359	95,887	97,450	99,248	101,082	102,953	104,861	695,839
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------

⁴⁴

Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

3.2.2.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

Years		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)								
Sedež in predstavništva Komisije		199	199	199	199	199	199	199
Delegacije		50	50	50	50	50	50	50
Posredne raziskave								
Neposredne raziskave								
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ) – PU, LU, NNS, ZU in MSD ⁴⁵								
Razdelek 7								
Financirano iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira	– na sedežu	25	25	25	25	25	25	25
	– na delegacijah	8	8	8	8	8	8	8
Financirano iz sredstev programa ⁴⁶	– na sedežu	97	97	97	97	97	97	97
	– na delegacijah	482	482	482	482	482	482	482
Posredne raziskave								
Neposredne raziskave								
Drugo (navedite)								
SKUPAJ		861	861	861	861	861	861	861

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	Načrtovanje, priprava programov, upravljanje in spremljanje finančne pomoči
Zunanji sodelavci	Načrtovanje, priprava programov, upravljanje in spremljanje finančne pomoči

⁴⁵ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

⁴⁶ Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

3.2.3. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ☒ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb.
- ☐ je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Leto	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SKUPAJ
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- ☒ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva,
 - ☐ za druge prihodke.

navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice: ☐

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Posledice predloga/pobude ⁴⁷						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Člen							

Za namenske prejemke navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

⁴⁷ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.